

ØKONOMIPLAN (HANDLINGSPROGRAM) 2021-2024 ÅRSBUDSJETT 2021

KOMMUNESTYRETS VEDTAK
08.12.20 – PS 20/65

FORORD

Kommunedirektørens forslag til årsbudsjett 2021 og økonomiplan for 2021-2024 presenteres samlet i dette dokumentet. Forslaget består av en driftsdel og en investeringsdel, og søker å rette fokus mot tiltak og konsekvenser for hele 4-årsperioden.

Dokumentet er delt i to deler slik:

- Hoveddel - kommunedirektørens forslag, samt kapitlene 1-8
- Vedleggsdel – enhetenes kommentarer, kostnadsoversikter, sammenligninger, interkommunale samarbeid, eierstyring, info om Robek og uttalelser

Formannskapet behandler forslaget til budsjett og økonomiplan den 17. november, og formannskapets innstilling behandles endelig av kommunestyret den 08. desember 2020.

Kommunedirektørens innstilling til vedtak for økonomiplanperioden ligger først i dokumentet.

Vegårshei, 03. november 2020

Ole Petter Skjævestad
Kommunedirektør

INNHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	2
INNHOLDSFORTEGNELSE	3
ÅRSBUDSJETT 2021 OG ØKONOMIPLAN 2021-2024	4
KOMMUNESTYRETS VEDTAK	4
1. KOMMUNEDIREKTØRENS INNLEDNING	14
2. UTFORDRINGSBILDET	16
3. SAMMENDRAG OG HOVEDGREP I FORSLAGET	16
3.1 OM ENHETENES RAMMER.....	17
3.2. EIENDOMSSKATT PÅ NÆRING	17
3.3. PRIVATISERING / OMKLASSIFISERING AV KOMMUNALE VEIER	18
3.4. IKKE LOVPÅLAGTE TILSKUDD OG STØTTEORDNINGER.....	18
3.5. BEHOV FOR YTTERLIGERE INNSPARING OG KUTT I PERIODEN	19
3.6. INTERKOMMUNALT SAMARBEID DER DETTE ER LØNNSOMT	20
3.7 AVDRAGSTID PÅ LÅN.....	21
3.8 BRUK AV DRIFTSFONDET	21
3.9. ANDRE GREP I FORSLAGET	21
3.10. OM ROBEK.....	22
4. FORESLÅTTE ENDRINGER OG KOMMENTARER	24
4.1.TILTAK SOM ER VURDERT, MEN IKKE BENYTTET.....	27
5. ORGANISERING OG STYRING	28
5.1. POLITISK STRUKTUR	28
5.2. ADMINISTRATIV STRUKTUR	28
5.3. PLAN- OG STYRINGSSYSTEM	29
6. HOVEDMÅL OG FOKUSOMRÅDER	32
6.1. SAMFUNN- OG INFRASTRUKTURPERSPEKTIVET	32
6.2. BRUKER- OG TJENESTEPERSPEKTIVET	33
6.3. ORGANISASJON- OG MEDARBEIDERPERSPEKTIVET	34
6.4. ØKONOMIPERSPEKTIVET	35
6.5. STYRKER OG SVAKHETER – MULIGHETER OG TRUSLER.....	35
7. RAMMEBETINGELSER	36
7.1. REGJERINGENS KOMMUNEOPPLEGG	36
7.2. PROGNOSE (FORUTSETNINGER) FOR KOMMUNENS GENERELLE INNTEKTER OG UTGIFTER	37
7.2.1. Avsetninger til disposisjonsfond.....	38
8. INVESTERINGSPROGRAM 2020-2023	40
8.1. KOMMENTARER TIL INVESTERINGSPROGRAMMET	45

ÅRSBUDSJETT 2021 OG ØKONOMIPLAN 2021-2024

Kommunestyrets vedtak som fraviker kommunedirektørens forslag er markert med rødt under.

KOMMUNESTYRETS VEDTAK

- 1) Vegårshei kommunestyre vedtar et investeringsprogram (inkl. finansiering) for planperioden lik det som fremgår av oppstillingen i kapittel 8 i dette budsjettdokumentet fra kommunedirektøren.

Kommunestyret fastsetter 40 år som avdragstid for låneopptak, på kr. 680 000 som er lagt til grunn i finansieringsplanen for investeringsbudsjett for 2021.

- 2) Kommunestyret vedtar inntekter til fordeling i drift i samsvar med de forutsetningene og tallene som er spesifisert i kommunedirektørens oppstilling av bevilgningsoversikt drift A

Kommunedirektøren får fullmakt til å ta opp ett eller flere lån innenfor denne rammen, herunder avgjøre rentevilkårene.

Kommunestyret vedtar dessuten å ta opp inntil kr. 10 mill. i startlån pr. år i økonomiplanperioden.

Bevilgningsoversikt drift A

Vedlegg 1 - Regnskapskjema 1 A - Driftsregnskapet til Regnskap 2019				
Oversikt	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2019	Opprinnelig budsjett 2019	Regnskap 2019
1 Skatt på inntekt og formue	- 44 994 008	- 44 411 000	- 43 311 000	- 46 962 133
2 Ordinært rammetilskudd	- 93 589 629	- 97 100 000	- 97 404 000	- 96 429 574
3 Skatt på eiendom	- 6 328 112	- 6 468 000	- 6 510 000	- 6 478 534
4 Andre direkte eller indirekte skatter	-	-	-	-
5 Andre generelle statstilskudd	- 19 651 700	- 15 508 657	- 18 512 000	- 14 163 664
6 Sum frie disponible inntekter (L1:L5)	- 164 563 449	- 163 487 657	- 165 737 000	- 164 033 905
7 Renteinntekter og utbytte	- 6 116 784	- 5 993 000	- 5 717 000	- 6 278 699
8 Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	3 395 096	4 971 000	5 172 000	4 687 455
9 Avdrag på lån	7 217 819	8 748 000	8 749 000	8 747 529
10 Netto finansinntekter/-utgifter (L7:L9)	4 496 131	7 726 000	8 204 000	7 156 285
11 Til dekning av tidligere års regnskapsm. merforbruk	-	-	-	-
12 Til ubundne avsetninger	185 387	1 795 000	1 795 000	-
13 Til bundne avsetninger	-	-	-	-
14 Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-	-	-	-
15 Bruk av ubundne avsetninger	-	300 000	300 000	- 5 131 657
16 Bruk av bundne avsetninger	-	-	-	-
17 Netto avsetninger (L11:L16)	185 387	1 495 000	1 495 000	- 5 131 657
18 Overført til investeringsregnskapet	595 020	615 000	615 000	536 549
19 Til fordeling drift (L6+L10-L17-L18)	- 159 286 912	- 153 651 657	- 155 423 000	- 161 472 728
20 Sum fordelt til drift (fra skjema 1 B)	159 286 912	153 651 657	155 423 000	161 472 728
21 Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	0	-	-	0

Tabellene viser utviklingen for disponibel driftsramme i perioden 2018 til 2024. Dette synliggjør de store utfordringene som kommunen står ovenfor fremover.

Oversikt	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Rammetilskudd	-98 656 000	-98 421 000	-96 278 000	-96 151 000	-96 429 000
Inntekts- og formuesskatt	-46 111 843	-49 148 843	-49 311 843	-49 270 843	-49 300 843
Eiendomsskatt	-6 807 740	-5 462 740	-5 492 740	-5 522 740	-5 552 740
Andre generelle driftsinntekter	-9 932 700	-8 007 673	-5 442 726	-3 988 440	-3 508 201
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-161 508 283	-161 040 256	-156 525 309	-154 933 023	-154 790 784
Sum bevilgninger drift, netto	152 374 539	148 425 016	142 975 214	139 292 745	138 772 348
Avskrivninger	0	0	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	152 374 539	148 425 016	142 975 214	139 292 745	138 772 348
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-9 133 744	-12 615 240	-13 550 095	-15 640 278	-16 018 436
Renteinntekter	-1 253 000	-916 722	-940 572	-1 063 680	-1 102 608
Utbytter	-4 956 500	-2 663 549	-1 956 500	-1 956 500	-1 956 500
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	6 214 981	3 615 139	3 763 951	3 609 421	3 667 085
Avdrag på lån	10 213 753	11 486 258	11 826 607	13 596 453	13 809 075
NETTO FINANSUTGIFTER	10 219 234	11 521 126	12 693 486	14 185 694	14 417 052
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	1 085 490	-1 094 114	-856 609	-1 454 584	-1 601 384
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0
Overføring til investering	615 000	615 000	615 000	615 000	615 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	785 200	-611 800	-611 800	-611 800	-611 800
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-2 485 690	1 090 914	853 409	1 451 384	1 598 184
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-1 085 490	1 094 114	856 609	1 454 584	1 601 384
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift B

Oversikt	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Driftsinntekter	-36 285 532	-35 839 985	-36 340 215	-36 797 123
Driftsutgifter	184 710 548	178 815 199	175 632 960	175 569 471
Netto	148 425 016	142 975 214	139 292 745	138 772 348

Kommunestyrets vedtak for nettorammer for de ulike eksisterende enhetene (rammeområdene, inkl. ufordelte fellesutgifter) slik som følger av tabellen under:

Oversikt	Budsjettenhet	2021	2022	2023	2024
Driftsinntekter		- 144 711	- 144 711	- 144 711	- 144 711
Driftsutgifter		8 488 677	8 309 493	8 309 493	8 309 493
Netto	10 Kommunedirektør og stab	8 343 966	8 164 782	8 164 782	8 164 782
Driftsinntekter		- 1 300	- 1 300	- 1 300	- 1 300
Driftsutgifter		3 680 932	3 680 932	3 680 932	3 680 932
Netto	12 IKT-kostnader	3 679 632	3 679 632	3 679 632	3 679 632
Driftsinntekter		- 21 540	- 21 540	- 21 540	- 21 540
Driftsutgifter		12 403 964	12 122 224	11 385 479	10 939 979
Netto	14 Tilskuddsordninger	12 382 424	12 100 684	11 363 939	10 918 439
Driftsinntekter		- 196 742	- 90 000	- 90 000	- 90 000
Driftsutgifter		2 658 393	1 728 850	1 728 850	1 728 850
Netto	16 Fellesutgifter til fordeling	2 461 651	1 638 850	1 638 850	1 638 850
Driftsinntekter		- 5 200 549	- 5 212 758	- 5 212 758	- 5 212 759
Driftsutgifter		43 395 488	41 899 965	40 909 294	41 046 525
Netto	20 Enhet oppvekst	38 194 939	36 687 207	35 696 536	35 833 766
Driftsinntekter		- 4 400	- 4 400	- 4 400	- 4 400
Driftsutgifter		6 776 756	6 776 756	6 776 756	6 776 756
Netto	42 Barnevern	6 772 356	6 772 356	6 772 356	6 772 356
Driftsinntekter		- 10 390 081	- 10 420 081	- 10 420 081	- 10 420 081
Driftsutgifter		79 390 942	77 716 022	76 492 961	76 640 181
Netto	50 Enhet helse og mestring	69 000 861	67 295 941	66 072 880	66 220 100
Driftsinntekter		- 15 156 237	- 15 003 904	- 15 009 904	- 15 015 904
Driftsutgifter		26 039 661	24 498 972	24 260 960	24 352 270
Netto	60 Enhet samfunn og infrastruktur	10 883 424	9 495 068	9 251 056	9 336 366
Driftsinntekter		- 19 678	- 19 678	- 19 678	- 19 678
Driftsutgifter		1 675 735	1 675 735	1 675 735	1 675 735
Netto	70 Politisk aktivitet og valg	1 656 057	1 656 057	1 656 057	1 656 057
Driftsinntekter		- 5 150 294	- 4 921 613	- 5 415 843	- 5 866 750
Driftsutgifter		200 000	406 250	412 500	418 750
Netto	90 Frie disponible inntekter, finans og avsetninger	- 4 950 294	- 4 515 363	- 5 003 343	- 5 448 000
	Totalsum	148 425 016	142 975 214	139 292 745	138 772 348

Endringer i årsbudsjettet, som innebærer andre rammer mellom enhetene (rammeområdene) enn det som følger av kommunestyret opprinnelige budsjettvedtak, kan bare godkjennes av kommunestyret. Et unntak gjelder for fordeling av midler fra rammeområdet for Fellesutgifter. Kommunedirektøren har her fullmakt gjennom året til å fordele midler ut på de andre rammeområdene.

Kommunestyret vedtar slik skatteutskrivning og følgende endringer i avgifts- og egenbetalingssatser som grunnlag for rammene i årsbudsjettet 2020.

- 3) Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skatteyttere skrives ut på grunnlag av lovens maksimum for inntektsåret 2021.

- 4) Eiendomsskatt
 - a) Hjemmel for utskrivning av eiendomsskatt: Eiendomsskatteloven §§ 2 og 3
 - b) Utskrivningsalternativ: For eiendomsskatteåret 2021 skal det skrives ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, jfr. Eiendomsskatteleva § 3
 - a)
 - c) For utskrivning av skatt på boligeiendommer benytter kommunen Skatteetatens formuesgrunnlag for de boliger hvor dette er beregnet.
 - d) For eiendomsskatt på fritidseiendommer og andre eiendommer hvor det ikke foreligger formuesgrunnlag fra Skatteetaten benyttes kommunal taksering.

- e) Skattesatser: Den generelle skattesatsen settes til 5 ‰ (jfr. § 13). Skattesatsen differensieres ved at den satsen som skal gjelde for bolig- og fritidseiendommer settes til 4 ‰ (jfr. § 12).
- f) Bunnfradrag foreslås uendret, dvs.: kr. 0
- g) Eiendomsskatten for 2021 skal skrives ut sammen med kommunale avgifter i 3 terminer pr. år.
- h) Skattevedtekter: Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter (jfr. § 10). Vedtektene er lagt ut på kommunens hjemmesider.

Kommunestyrets vedtak:

- Eiendomsskatt på næring tas ut av budsjettet, men det regnes inn økt inntekt på eiendomsskatt som følge av bolig- og hyttebygging – 10 enheter årlig i hele perioden.
- For eiendomsskatteåret 2021 skal det skrives ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, unntatt næringseiendom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglene for petroleum, jmf. Eieendomsskatteleva § 3 g)

- 5) Avgifts- og egenbetalingssatser blir fastsatt / endret slik:
(Kommunestyret presiserer at uendret betyr *nominelt* uendret, dvs. samme sats som i 2020 uten noen indeksregulering eller generell kompensasjon / økning for pris- og kostnadsvekst. Endringene i satser / priser gjelder med virkning f.o.m. årsskiftet 2020 / 2021 hvis ikke annet er spesielt oppgitt)

- a) Kommunale avgifter:

Alle beløp ekskl. mva.	2019	Økning	2020	Økning	2021
Feiing:					
Feieavgift	260,-	0	260,-	ca. 15 %	300
Ekstra pipe/pipeløp	260,-	0	260,-	ca.15 %	300
<i>Note til feieravgiften: Fra og med 2019 iverksettes nye feierordning i hht ny forskrift om brannforebygging. Dette betyr behovsprøvd feiing av både boliger og fritidsboliger.</i>					
Vann:					
Abonnementsgebyr vann - husholdning	2 269,-	0	2 269,-	0	2 269,-
Abonnementsgebyr vann – næring	4 539,-	0	4 539,-	0	4 539,-
Forbruk vann, pr. m ³ *	7,10,-	0	7,10,-	0	7,10,-
Avløp:					
Abonnementsgebyr avløp - husholdning	4 719,-	0	4 719,-	0	4 719,-
Abonnementsgebyr avløp – næring	7 037,-	0	7 037,-	0	7 037,-
Forbruk avløp, pr. m ³ *	15,55,-	0	15,55,-	0	15,55,-

Tilkopling vann/avløp:					
Tilkoplingsavgift vann	13 200,-	20 %	15 840,-	10 %	17.424,-
Tilkoplingsavgift kloakk	13 200,-	20 %	15 840,-	10 %	17.424,-
Renovasjon:					
Renovasjon helårs	2 900,-	5,17 %	3 050,-		3 200,-
Renovasjon fritid (ny differensiering, jfr. vedlegg 9.3.2.)	1 525,-	4,98 %	1 601,-		1 760,-
Slamavgift	1 080,-	11,89%	1 230,-		1 280,-

* Uten installert vannmåler beregnes forbruket for vann og kloakk til 1,2 m³ pr. m² bruksareal.

* Se også kapittel 3 i vedleggsdelen vedr. renovasjon

- b) Foreldrebetalingssatsene for barnehage økes i tråd med maksimalsatsene gitt av Stortinget i statsbudsjettet 2021. I forslaget til statsbudsjett for 2021 økes satsene til kr. 3.230 med virkning fra 01.01.2021. Dersom stortinget vedtar et statsbudsjett som avviker fra forslaget vil Vegårshei kommune følge maksimalsatsene i vedtatt statsbudsjett. Moderasjonssatsene for søsken holdes uendret.
- c) Foreldrebetalingssatsene for SFO-opphold justeres ihht reviderte vedtekter som ble behandlet i egen sak i kommunestyret 08.12.20.
- Full plass kr. 2400
 - Halv plass kr. 1400
 - Enkeltdager kr. 270
 - Kost kr. 200
 - Søskenmoderasjon for barn nummer 2 er 20 %
 - Søskenmoderasjon for barn nummer 3 og flere er 40 %
 - Det henvises også til vedleggsdel kapittel 2.6.1. for skole
- d) Elevkontingentene for undervisning ved den interkommunale kulturskolen holdes uendret
- e) Satsene for kjøp av måltider:
- Alternativ 1
- Frokost, lunch, middag og kvelds til sammen: kr. 5400,-
 - *Dagspris kr 180,-*
- Alternativ 2
- Frokost, lunch og middag til sammen: Kr. 4290,-
 - *Dagspris kr 143,-*
- Alternativ 3
- Bare middag. Til sammen: Kr. 2280,-
 - *Dagspris kr 76,-*
- f) Prisen for leie av trygghetsalarm økes fra kr.355,- til kr. 360- pr. måned.
Betalingssats for hjemmehjelp under 2G følger statens satser
Betalingssats for hjemmehjelp mellom 2 og 3 G økes fra kr.170,- til kr. 173,- pr. time.
Betalingssats for hjemmehjelp mellom 3 og 4 G økes fra kr.215,- til kr. 219,- pr. time.
Betalingssats for hjemmehjelp mellom 4 og 5 G økes fra kr.235,- til kr. 239,- pr. time.
Betalingssats for hjemmehjelp over 5 G økes fra kr. 260,- til kr. 265,- pr. time.
- g) Trygghetshybler ukespris holdes uendret på kr. 2100,-

Inneholder:

Husleie

Alle måltider (frokost, lunsj, middag og kvelds)

Sengetøy og håndklær og såpe/toalettpapir

Utvask etter endt opphold

Tillegg:

Evt. vask av privat tøy: kr. 30 pr. vask

- h) Gebyrene for byggesaksbehandling økes generelt med 5 %
 - i) Gebyr på reguleringsplaner økes med 5 %
 - j) Gebyr for utslippstillatelser økes med 5 %
 - k) Innføring av gebyr for midlertidig brukstillatelse og ferdigattest kr. 1000 pr. behandling
 - l) Innføring av ulovlighetsgebyr kr. 5000 pr. behandling
 - m) Gebyr for forvaltningsoppgaver etter Matrikkelloven i Vegårshei kommune vedtas i samsvar med vedlagte "Gebyrregulativ etter Matrikkelloven i Vegårshei kommune 2020" (ingen økning i 2021)
 - n) Utleie i Vegårsheihallen for faste brukere økes med 10 % og avrundet til nærmeste runde tall
 - o) Festeavgiften for graver på kirkegårdene i Vegårshei I, II og III og Espeland kirkegård, holdes uendret på kr. 400 per år. Graver festes for 10 år av gangen.
 - p) Gebyrer for søknad om skjenking til enkeltanledning holdes uendret på kr. 300,-
- 6) Kommunedirektøren bes fortsette å vurdere interkommunale samarbeidsløsninger der dette er økonomisk lønnsomt.
- 7) Endringer i regjeringens statsbudsjett, som evt. får konsekvenser for budsjettet, behandles i kommunestyret ved første anledning.
- 8) Kommunestyret vedtar ellers samme regelverk og prinsipper for utmåling av priser på bestemte tjenesteområder, som praktisert ved utgangen av 2019.
- 9) Kommunestyret vedtar at ubrukte investeringsmidler for 2020 videreføres til 2021.
- 10) Kommunedirektøren gis fullmakt til å tilpasse enhetsrammene til den nye organisasjonsstrukturen

Kommunestyrets vedtak

GENERELT TIL KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG

1. Kommunestyret forutsetter at kommunedirektøren har fokus på at lønnskostnader knyttet til ny organisering ikke starter å løpe uten at en har sikker effekt av gevinst knyttet til endringer og nedbemanning – vi har ikke råd til overforbruk på lønn i 2021.
2. Det forutsettes videre at utsatt nedbetaling på lån, jfr. punkt 3.7., ikke skal utsette nedbemanning som er nødvendig med tanke på framtidig forsvarlig driftsnivå.
3. Kommunestyret vedtar kommunedirektørens forslag til budsjett, men med følgende endringer og presiseringer:

ENDRINGER MED UMIDDELBARE ØKONOMISKE KONSEKVENSER FRA KOMMUNEDIREKTØRENS BUDSJETTFORSLAG

1. Det legges til grunn en mer positiv folketallsutvikling, og derved høyere innbyggertilskudd for perioden, enn forutsatt i budsjettframlegget.
Nytt anslag årlig pr. 01.01. er;

- 2021 2115 + 9
 - 2022 2125 +12
 - 2023 2140 +24
 - 2024 2160 +36
2. Eiendomsskatt på næring tas ut av budsjettet, men det regnes inn økt inntekt på eiendomsskatt som følge av bolig- og hyttebygging – 10 enheter årlig i hele perioden.
 3. Tilskudd til private veier legges inn med 350.000 årlig for perioden 2022 – 2024.
 4. Forventet utbytte fra Agder Energi for 2021 økes med kr. 707.049. Hele beløpet settes av for å styrke disposisjonsfondet. Ordfører bes jobbe for maksimalt forsvarlig utbytte fra selskapet resten av økonomiplanperioden.
 5. Ramme for enhet for Samfunn og infrastruktur reduseres med kr. 200.000 relatert til lønnsutgifter i stillinger som blir vakante i enheten.
 6. Ansettelse av kommunepsykolog utsettes til 2023.
 7. Ordningen med flerspråklig fagassistent tas inn igjen i budsjett for 2021 og første halvår 2022 med inndekning fra Disposisjonsfond Flyktninger. Stillingen vurderes på nytt i neste års budsjettprosess.
 8. Eventuelle nye budsjettoverføringer som følge av Korona, utover tidligere bevilgning på 1.737.000, disponeres ikke til drift, men øremerkes ekstrakostnader som følge av Covid-19.
 9. Inntekter og utgifter i tråd med administrasjonens anslag knyttet til ventet familiegjenforening 2021 innarbeides i budsjettet.
 10. Budsjett for Samfunn og infrastruktur styrkes med kr. 100.000 øremerket veivedlikehold i 2021.
 11. Kommunedirektørens kutt i IKT-ressursen på Vegårshei Skule reverseres og legges inn for hele perioden.
 12. Det legges inn et årlig beløp for erkjentlighetsgaver til ansatte med kr. 20.000. Det forutsettes at reglement for slike gaver endres og at det kun knyttes opp mot tjenestetid i kommunen, ikke åremålsdager.

Konsekvenser av ovennevnte endrede økonomiske prioriteringer bakes inn i endelig budsjett.

ANDRE FORHOLD

1. Dersom en kommer fram til endelig avtale i 2021 om utbygging av fibernett for områdene Taxerås-Bjorvatten-Nærestad prioriteres inntil 900.000 til formålet. Beløpet dekkes inn via disposisjonsfondet.
2. På bakgrunn av en relativt stor reduksjon i barnetall for kommunene i Barnevernssamarbeidet Øst i Agder er det naturlig å vurdere ressursbruken. Kommunedirektøren bes ta initiativ til en prosess med sikte på reduksjon av kostnadene for barnevernsamarbeidet.
3. Kommunestyret har en målsetting om å finne muligheter for å øke bibliotekarressursen til dagens nivå igjen så snart det er økonomisk forsvarlig. Kommunedirektøren bes komme med vurdering om hvorvidt økt stillingsressurs gir reell mulighet for å hente inn ekstern finansiering, prosjektmidler etc.
4. Salg av kommuneskogen vurderes løpende med fokus på muligheten for økonomisk langsiktig gevinst. En ber videre kommunedirektøren se på muligheter for å hente ut større årlig inntekt fra hogst, jaktutleie etc.

5. Innsparingen rådmannen legger til grunn under «optimalisering av barnehagestrukturen» skal ikke realiseres ved nedleggelse av en av kommunens 2 barnehageavdelinger.
6. Administrasjonen bes se på løsninger for at hjemmehjelpstjenesten kan utstyres med kommunalt vaskeutstyr, samt vurdere praktiske og økonomiske konsekvenser.
7. Det forutsettes at kommunal boligmasse for utleie markedsføres aktivt. «Utleieboliger for vanskeligstilte» skal leies ut til andre dersom det ikke er aktuelle leietakere i målgruppa.
8. Kommunestyret åpner for salg av kommunale boliger dersom det er hensiktsmessig. Det vurderes opp mot etterspørsel, nivå` på tilbakebetaling av tilskudd, rentenivå` etc. Kommunedirektøren skal ha dialog med formannskap forut for evt. salg, og formannskapet avgjør om det er behov for politisk behandling.
9. Trygghetshyblene har over mange år vært et svært lite brukt tilbud til innbyggerne. Kommunedirektøren bes sette i gang en prosess for å se på bruken av denne delen av bygningsmassen med sikte på å kunne tilby en tjeneste som oppleves aktuell og attraktiv. En ber om at det sammenslåtte «Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og Eldrerådet» blir engasjert i denne prosessen.
10. Arbeidsgiveravgift utgjør en stor kostnad for Vegårshei kommune. Vegårshei er i sone 1 A, mens våre nabokommuner Risør, Gjerstad og Åmli er i sone 2. I forbindelse med sentral prosess om vurdering av satser og soner for framtidig arbeidsgiveravgift (fra 2024) bes kommunedirektør og ordfører aktivt engasjere seg for å ivareta Vegårshei sine interesser.

INVESTERINGSBUDSJETTET

Det foretas ikke endringer i forslag til investeringsbudsjett, men kommunestyret vil peke på følgende:

1. Det er et mål at kommunale VA-avgifter ikke skal økes i perioden. Tidspunkt for investeringer i VA vurderes i lys av forsvarlighet på den ene siden, og eventuell økning i avgiftene på den andre. Kommunestyret forutsetter at kommunedirektøren har god dialog med politisk nivå` forut for disse investeringsprosessene.
2. Kommunestyret antar at posten for tomt salg, med 1 mill. årlig i perioden, er satt for lavt. Det foreslås ikke endring, men en konstaterer at et økt tomt salg medfører at det for økonomiplanperioden ikke vil være behov for nye kommunale låneopptak.
3. Kommunedirektøren bes å legge fram oversikt i løpet av første halvår 2021 ovenfor formannskapet som viser eventuelt handlingsrom i forhold til avdrag på lån, jfr. vedtak fra budsjettbehandlingen 2020 om å legge til grunn minimumsavdrag på nedbetaling av kommunens låneportefølje.
Dersom det viser seg at en ikke har utnyttet dette handlingsrommet signaliserer kommunestyret en ny gjennomgang av investeringsbudsjettet i behandling av første tertialrapport.
En vil vurdere oppføring av lagerbygg/garasje ved Vegårshei Kirke dersom refinansiering av eksisterende lån gir mulighet for det.

ØKONOMIRAPPORTERING

1. Kommunestyret legger til grunn at det i 2021 blir framlagt vedtakssaker med mulighet for budsjettkorleksjoner til formannskap og kommunestyre til 1. kvartal i tillegg til ordinær tertialrapportering.
2. Det forutsettes videre at det fra og med 2021 tas ut månedlige rapporter til formannskapet som sikrer god oversikt og mulighet for oppfølging av økonomisk

status. Rapporten skal inneholde oversikt over antall årsverk samt oversikt over sykefravær.

BUDSJETT 2021 - ØKONOMIPLAN 2022 - 2024				
	2 021	2 022	2 023	2 024
KOSTNADREDUKSJONER / ØKT INNTEKT				
Innbyggertilskudd, økt som følge av vekst i folketall	270 000	360 000	720 000	1 080 000
Eiendomsskatt, økt inntekt som følge av boligbygging	30 000	60 000	90 000	120 000
Agder Energi, økt utbytte	707 049	0	0	0
Takseringskostnader, e-skatt på næring, spart kostnad	200 000	10 000	10 000	10 000
Kommunepsykolog, utsatt ansettelse	216 223	216 223	0	0
Reduksjon lønnskostnader, Enhet for samfunn og infrastruktur	200 000	200 000	200 000	200 000
Integreringstilskudd (familiegjenforening)	1 246 000	1 490 900	1 110 800	624 300
Overført fra disposisjonsfond flyktning, 2-språklig assistent	458 744	250 000	0	0
SUM	3 328 016	2 587 123	2 130 800	2 034 300
KOSTNADSPØKNINGER / REDUSERT INNTEKT				
Eiendomsskatt på næring	455 000	786 000	917 000	917 000
Tilskudd, private veier	0	350 000	350 000	350 000
2-språklig assistent	458 744	250 000	0	0
Erkjentlighetsgaver	20 000	20 000	20 000	20 000
IKT-ressurs på skolen	175 839	175 839	175 839	175 839
Veivedlikehold	100 000	0	0	0
Familiegjenforening	270 300	263 400	243 300	0
Ekstra utbytte Agder Energi, avsetning til disposisjonsfond	707 049	0	0	0
SUM	2 186 932	1 845 239	1 706 139	1 462 839
NETTOEFFEKT	1 141 084	741 884	424 661	571 461
OVERFØRT DISPOSISJONSFOND	1 141 084	741 884	424 661	571 461

1. KOMMUNEDIREKTØRENS INNLEDNING

Formålet med en kommune er å levere nødvendige tjenester til innbyggerne. Innbyggernes rett til tjenester er i svært stor grad regulert og definert gjennom lovverket, slik at det er lovpålagt for kommunen å tilby tjenester med et definert nivå, og av en gitt kvalitet. Det er kommunestyrets ansvar å definere kvalitet og nivå for tjenestene til innbyggerne gjennom prioritering og tildeling av økonomiske rammer for de ulike tjenestene, og administrasjonens rolle å omsette de økonomiske rammene til best mulig tjenester for innbyggerne.

Normalt er kommunestyrets bestilling og oppdrag til administrasjonen beskrevet i form av mål og tiltak, og dermed prioriteringer i kommunens overordnede styringskort. For 2021 er det ikke laget et eget overordnet styringskort, men kommunedirektøren beskriver dette nærmere i kapittel 6 under. Vegårshei kommune har det siste året hatt et overordnet mål; - Å rette opp økonomien. I en slik situasjon er det krevende å beholde fokuset på hva som er kommunens formål - grunnen til at vi finnes.

Vegårshei kommune går inn i en 4-årsperiode med i hovedsak store økonomiske utfordringer. Kommunedirektøren har imidlertid store forventninger til at ny organisasjonsstruktur og justering av tjenestenivå kan bidra til å gi ønsket økonomisk effekt.

Mulighetene kommunedirektøren ser for Vegårshei i perioden er knyttet til flere forhold, blant annet

- Ny E18 og utbedret Fv 416
- Et nytt Agder der Vegårshei har muligheter til å posisjonere seg
- Styrking av Vegårsheis rolle som en attraktiv bo- kommune
- Økonomisk kriseforståelse som driver for endring
- Oppnå befolkningsvekst og positiv utvikling
- Kommunestruktur og interkommunalt samarbeid
- Digitalisering og ny teknologi
- Ny organisering som er bedre tilpasset forutsetningene for å levere tjenester til innbyggerne.

Hovedutfordringene slik kommunedirektøren ser det er fortsatt:

- Ekstremt stramme økonomiske rammer – og utsikter til at det blir enda strammere
- Fortsatt vilje og evne til å prioritere og til å ta vanskelige endringsvalg
- Større grad av helhetstenking og samarbeid; Mer fokus på at vi er en del av en felles bo- og arbeidsregion, - og større forståelse av at politikere og administrasjon må finne løsningene sammen
- Rekruttere og beholde flinke folk
- Fallende barnetall og reduserte inntekter fra Staten

Kommunedirektøren vil i det følgende kommentere noen av punktene over:

Stramme økonomiske rammer – og utsikter til at det blir enda strammere

Offentlig sektor må konstatere at den økonomiske «gullalderen» er over. I takt med blant annet demografiske endringer, nedfasing av petroleumsindustrien og store statlige investeringer i vei- infrastruktur, vil offentlig sektor få det trangere. Dette slås blant annet fast i Finansdepartementets Perspektivmelding. Det har vært varslet at dette vil Vegårshei kommune merke – og nå gjør vi det. Dette forsterkes av effekten av det nye inntektssystemet som ble innført i 2016, som straffer Vegårshei hardt for å være en frivillig liten kommune. I

tillegg gir synkende barnetall store utslag på rammeoverføringene fra Staten. Vi må innse at det antakelig aldri har vært mer krevende å lande et budsjett og en økonomiplan enn det har vært i år. Situasjonen er så alvorlig at det må være riktig å si at det er stor usikkerhet knyttet til om det er realistisk å oppnå balanse i økonomien i økonomiplanperioden. Vi må ta inn over oss muligheten for at Vegårshei kan bli en ROBEK- kommune.

Vilje og evne til å prioritere og til å ta vanskelige endringsvalg

Perioden vi går inn i vil preges av at vi må ta vanskelige valg hvor det vil være sterke motkrefter. Dette gjelder innenfor alle tjenesteområder, men i særdeleshet innenfor oppvekstområdet. Synkende barne- og elevtall og flere pleietrengende eldre gjør det nødvendig å justere på ressursfordelingen. Vi må bli i stand til å «danse med demografien». Nødvendigheten av å lykkes med dette vil øke år for år fremover.

Styrking av Vegårshei som en attraktiv bo- kommune

Det er min oppfatning at Vegårshei kommunes «ve og vel» på mange måter avhenger av at vi klarer å opprettholde og videreutvikle en levende bygd som framstår som attraktiv for bedrifter, besøkende og beboere. Kommunen har hatt sterk befolkningsvekst de siste 10 årene, men veksten har stoppet opp. Utvikling av et sterkt sentrum med nærhet til viktige og attraktive tilbud og funksjoner skaper attraktivitet og bidrar til at det også er enkelt å benytte det store utvalget av spredte boligomter. Viktigst for å skape ny vekst vil det imidlertid være å opprettholde det gode omdømmet kommunen fortjent har opparbeidet over tid.

Økonomisk kriseforståelse som driver for endring

Etter mange år med krav om innsparing og små og store innsparingstiltak er vi kommet til en grense for nye og konkrete innsparingstiltak som virkelig monner innenfor dagens tjenestestruktur. Kommunens driftsløsninger har i stor grad vært et resultat av lover og forskrifter, politiske vedtak, brukerbehov, vår praksis, kapasitet og kompetanse mm. Vi har gjennom flere år signalisert at vi har behov for å tilpasse tjenestenivået etter lommeboka, men realiteten er at vi har erfart at vi har vært nødt til å øke kvaliteten innenfor noen områder på grunn av avvik eller krav om forsvarlighet. Kvalitet og kostnader henger tett sammen, og evnen til å tilpasse tjenestenivå etter budsjetttrammene har ikke vært like stor i hele organisasjonen. Prosjekt bærekraft, som vi har gjennomført i 2020 har vist oss at det var mulig å finne flere effektiviserings- og innsparingstiltak når vi drar lasset sammen, og alle har en felles forståelse av de økonomiske realitetene. I streben etter å oppnå et bærekraftig driftsnivå har vi startet store endringer av både struktur og kultur for å oppnå varige endringer av driftsøkonomien. Opplevelse av nødvendighet og krise vil fortsatt være en viktig driver for omstilling og fornying, antagelig den viktigste.

Til grunn for all aktivitet og planarbeid ligger kommunens visjon og kjerneverdier.

Vegårshei kommunes visjon:

Et levende og inkluderende lokalsamfunn

Vegårshei kommunes kjerneverdier:

- *Gjensidig tillit og respekt er utgangspunkt for all samhandling*
- *Ansvar for enkeltmennesket og et inkluderende fellesskap*
- *Dialog er grunnlaget for beslutninger*
- *Kunnskap er nøkkelen til gode løsninger*

- *Trivsel og glede er utgangspunkt for vekst og utvikling.*

Kommunedirektøren fremmer ett forslag til budsjett for 2021 og økonomiplan for 2021-2024 i balanse. Kommunedirektøren har gitt sine anbefalinger om driftsrammer og tjenesteutvikling for perioden 2021-2024.

Ved behandling av kommunedirektørens forslag til årsbudsjett og økonomiplan den 08. desember, er det kommunestyrets prioriteringer og vedtak som fastsetter kommunes rammebetingelser for å nå vedtatte mål, og definerer nivå og kvalitet på tjenestene i perioden.

Ole Petter Skjævestad
Kommunedirektør

2. UTFORDRINGSBILDET

Utfordringsbildet for Budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024 er ikke mindre dramatisk for Vegårshei kommune enn det kommunedirektøren beskrev for ett år siden. Dette har vært varslet gjennom tertialrapporter og budsjettforslag gjennom flere år. Vi må imidlertid erkjenne at selv om arbeidet med å få kontroll på utgiftene har hatt effekt, har dette vært for lite til å unngå at vi nå befinner oss i en svært kritisk økonomisk situasjon. Noe av grunnen til at man ikke har klart dette, kan kanskje ligge i at regnskapene de siste årene har blitt reddet av «gongongen» ved at skatteinntekten i landet og reduserte pensjonsforpliktelser har sørget for at blodrøde tall har blitt svarte igjen på bunnlinja ved årets slutt.

Vegårshei kommunes inntekter stammer nesten utelukkende av overføringer fra staten. Et endret inntektssystem som straffer frivillig små kommuner som oss, og reduksjon i innbyggertilskuddet som følge av fallende barnetall gjør at ingen andre kommuner i Agder kommer så dårlig ut som Vegårshei i statsbudsjettet. I kroner og øre øker riktignok kommunens inntekter med 1,5%, men når lønns- og prisveksten vil øke med nesten 3 % blir dette en betydelig realnedgang.

Når samtidig utbyttet fra Agder energi blir redusert med nesten 3 millioner, og det oppstår nye reelle ressurskrevende tjenestebehov med millionkostnad blir det umiddelbare utfordringsbildet for økonomien dramatisk.

Dette, sammen med at kostnadsbehovet i helse- og omsorgssektoren stiger i takt med en aldrende befolkning, og vil øke enda mer i årene fremover både i landet og i vår kommune, gir et alvorlig utfordringsbilde for årene fremover. Vi har de siste 2 årene tatt store steg i retning av å effektivisere driften i takt med kostnadsveksten, men det er ikke nok til at vi kan si at vi har bærekraft i økonomien.

3. SAMMENDRAG OG HOVEDGREP I FORSLAGET

Det fremlagte budsjettforslaget er det strammeste kommunedirektøren har lagt frem. Det er etter kommunedirektørens vurdering svært lite eller intet rom for å «drive politikk» og å

omdisponere midler hverken innenfor enhetenes driftsrammer, eller ved å omdisponere ulike fondsavsetninger.

De økonomiske rammene for enhetene i 2020 har vært svært stramme, og kravet om forsvarlighet og realisme blir utfordret. Tøffe kutt som er blitt vedtatt i budsjettene de siste årene er i hovedsak videreført, noe som er svært krevende for enhetene når disse følges opp av nye, og betydelig større krav til innsparing og effektivisering. Samtidig opplever vi en økning i tjenestebehov og forventninger hos innbyggerne

Prosjekt Bærekraft ble etablert i 2020 som et helhetlig utvikling – og omstillingsprosjekt, som kommunedirektørens hovedverktøy for å løse de store utfordringene som kommunen står overfor. Prosjektet i nåværende form avsluttes ved utgangen av 2020. Kommunedirektøren er ydmyk og stolt over den innsats og lojalitet ledere, ansatte og tillitsvalgte som har vært involvert i prosjektet har lagt for dagen. Nesten 100 små og store tiltak og grep har vært løftet frem og vurdert, mange gode og effektive tiltak har blitt satt i gang og gjennomført, men dette er fortsatt ikke tilstrekkelig for å løse de store økonomiske utfordringene og problemene som kommunen vil møte i årene fremover

Selv med alle tiltakene fra Prosjekt bærekraft har det vært svært utfordrende å få på plass driftsrammer uten at tjenestenivået blir uforsvarlig. Samtidig er det en realitet at utgiftsnivået må reduseres ytterligere i årene fremover, noe som betyr at vi må ytterligere ned, og at det ikke vil være rom for å reversere de kuttene vi foretar i overskuelig fremtid. Kommunedirektøren må i tillegg sette inn ytterligere grep for å møte den økonomiske virkeligheten.

3.1 OM ENHETENES RAMMER

Kommunedirektørens forslag til budsjett 2021 og økonomiplan 2021- 2024 baserer seg i hovedsak på en videreføring av nivået på tjenestene med noen justeringer og korrigeringer. Innsparingstiltak fra Prosjekt bærekraft er lagt inn, og alle tjenester og funksjoner har fått reelle reduksjoner i sine rammer i forhold til innmeldte behov.

Kommunedirektørens forslag til tiltak og endringer for å oppnå et budsjett i balanse, og kommentarer til disse fremgår av tabellene i kapittel 4.

Enhetsledernes kommentarer og bekymring som fremkommer i vedleggsdelen må oppfattes som reelle, og må leses. Kommunedirektøren deler enhetsledernes bekymring. Her synliggjøres konsekvenser de økonomiske rammene får for forutsetningene for å løse oppdraget som beskrives i innledningen. Det er viktig at kommunestyret som bærer ansvaret for tjenesteleveransen til innbyggerne har et riktig og realistisk bilde av tjenestene vi leverer. Kommunedirektøren ser med respekt på den krevende oppgaven enhetslederne er pålagt med å drive innenfor de foreslåtte rammene.

3.2. EIENDOMSSKATT PÅ NÆRING

Det vises til nærmere beskrivelse av eiendomsskatt på næring i vedleggsdelen kapittel 5. Eiendomsskatt på næring ligger inne som en forutsetning i kommunedirektørens forslag. Dette er et inntektspotensial staten har gitt oss, og økonomien tvinger oss nå til å ta det i bruk for å fortsatt kunne være i stand til å levere tilfredsstillende basistjenester til innbyggerne. Man vil ikke kunne si noe sikkert eller eksakt om hvordan dette vil slå ut for den enkelte næringseiendom før eventuell taksering er gjennomført og regelverk vedtatt, men de

foreløpige anslagene tilsier at et næringsbygg på 650 m² (tilsvarende Byggern) vil få en årlig eiendomsskatt på ca. kr. 13.000,-. Driftsbygninger tilknyttet landbrukseiendommer kan ikke beskattes. Det vil antakelig være eierne av kraftlinjer og ledningsnett som vil sørge for det vesentlige av inntekt til kommunen. Det legges opp til en orienteringssak om dette før budsjettbehandlingen.

I forslaget ligger til grunn at samlet inntektspotensial vil kunne være omtrent slik:

2021: 355` + 300` - 200` = kr. 455 000
2022: 426` + 360` = kr. 786 000
2023: 487` + 420` = kr. 917 000
2024: antas samme nivå som 2023

3.3. PRIVATISERING / OMKLASSIFISERING AV KOMMUNALE VEIER

Den opprinnelige planen for prosessen med å få gjennomført privatisering og omklassifisering av veier ble utsatt pga. nye politiske vedtak. Kommunedirektøren legger nå likevel til grunn at prosessen går som planlagt og at økonomiplanen følges selv om det ble gjort nye politiske vedtak.

Kommunestyret fattet følgende vedtak i PS 20/28 16.06.20:

Saken utsettes i påvente av juridiske vurderinger.

- Det nedsettes et tverrpolitisk utvalg med mandat om å se på fremtidige driftsformer for kommunal veg
- En representant fra hvert parti i kommunestyret deltar i denne gruppen
- Arbeidsgruppen velges ved neste formannskap

I formannskapet PS 20/48 22.09.20 ble det enstemmig oppnevnt følgende arbeidsgruppe:

Arbeidsgruppe – kommunale veier

KRF: Are Garthus

H: Eystein Loftesnes

AP: Arne Lindtveit

SP: Ragnar Ettestøl

3.4. IKKE LOVPÅLAGTE TILSKUDD OG STØTTEORDNINGER

Ulike tilskuddsordninger utgjør en del av kommunens kostnader som ikke er enten strengt nødvendige eller lovpålagte, og det ligger dermed innenfor det administrative og politiske handlingsrommet å redusere disse kostnadene. Tabellen under viser hva det gis tilskudd nå.

Tilskudd til:	K-styre vedtak 2020	Budsjettforslag 2021	K-styre vedtak 2021
Ungdomsklubben Villheia	27 000	27000	27000
Ungdomsklubben NITO	27 000	27000	27000
Kulturmidler (Lag og foreninger)	80 000	40 000	40 000
Ungdommens kulturmidler (L&F)	10 000	5 000	5 000
Vegårshei Bygdetun	80 000	80 000	80 000
Vegårshei Frivilligsentral	273 000	273 000	273 000
Vegårshei Ski og Aktivitetssenter	100 000	100 000	100 000
Vegårshei Ski og Aktivitetssenter	366 000	0	0
Tilskudd til utviklingsplan			
Bygdekino	19 000	19 000	19 000

Private veier	79 000	*79 000	*79 000
TV aksjonen	10 000	0	0
SUM	1 071 000	650 000	650 000

Kommunedirektøren foreslår å kutte eller redusere på flere av tilskuddene for 2021 og videre i perioden. Isolert sett er slik støtte positive tiltak, men den økonomiske situasjonen sett i et helhetsperspektiv kan etter kommunedirektørens mening ikke forsvares idet ordinær drift da må svekkes ytterligere. Det vises også til vedleggsdelen kapittel 2.3. «Tilskuddsordninger».

Kommunestyrets vedtak:

- Tilskudd til private veier legges inn med 350.000 årlig for perioden 2022 – 2024.

3.5. BEHOV FOR YTTERLIGERE INNSPARING OG KUTT I PERIODEN

Selv etter at inntekstpotensialet er utnyttet fullt ut, alle tiltak fra prosjekt bærekraft, og nye innsparingstiltak som er fremkommet gjennom høstens salderingsprosess (synliggjøres i kapittel 4) er lagt inn, er det fortsatt et salderingsbehov dersom vi skal oppnå balanse og samtidig være i stand til å avsette midler til buffer/ disposisjonsfond. For å oppnå dette velger kommunedirektøren å pålegge tjenesteenhetene innsparingskrav fordelt med en lik prosentandel basert på enhetens budsjettvolum.

Fordelingsnøkkel				
Nåværende enheter	Budsjettforslag foreløpig	Enhetsnavn i 2021	Budsjettfor slag ny struktur	Budsjettandel av total enhetsramme før innsparingskrav
Rådmannens stab	10 483 945			
Teknisk drift	7 675 298	Samfunn og infrastruktur	18 159 243	15 %
Vegårshei skule, SFO og VO	29 605 435			
Kommunale barnehager	6 296 920	Oppvekst	35 902 355	29 %
Nav og oppfølgingstjenester	11 354 065			
Helse og Omsorg	57 699 949	Helse og mestring	69 054 014	56 %
Totale enhetsrammer			123 115 612	100 %
	2021	2022	2023	2024
Til rådighet til enhetene	122 404 053			
Gapet	711 559	2 653 778	4 267 446	3 648 391
Enhetsramme før innsparingskrav	123 115 612			

Kommunedirektøren vurderer at resterende gap i budsjettforslag 2021-2024 skal fordeles etter budsjettandel. Åpner for ny vurdering av fordeling for 2022-2024 i neste budsjettprosess når tjenester, personer og funksjoner er fordelt ut i hele den nye organiseringen. Innsparingskravet per enhet vil være for;

- 2021 0,6%
- 2022 2,2%
- 2023 3,5%
- 2024 3%

Fordeling av innsparingskrav					Budsjett 2021 etter innsparingskrav
	2021	2022	2023	2024	
Før innsparingskrav mangler følgende	711 559	2 653 778	4 267 446	3 648 391	
Samfunn og infrastruktur	104 953	391 426	629 438	538 128	18 054 290
Redusert ramme i andel av budsjett 2021	0,6 %	2,2 %	3,5 %	3,0 %	
Oppvekst	207 501	773 881	1 244 451	1 063 925	35 694 854
Redusert ramme i andel av budsjett 2021	0,6 %	2,2 %	3,5 %	3,0 %	
Helse og mestring	399 105	1 488 471	2 393 557	2 046 337	68 654 909
Redusert ramme i andel av budsjett 2021	0,6 %	2,2 %	3,5 %	3,0 %	
Etter innsparingskrav mangler 0					122 404 053

3.6. INTERKOMMUNALT SAMARBEID DER DETTE ER LØNNSOMT

En stor del av det interkommunale samarbeidet vi i dag har etablert er en konsekvens av at kommunene hver for seg er for små til å løse oppgavene alene, og til å etablere forsvarlige og stabile fagmiljøer.

Samtidig er det grunn til å tro at det finnes det fagområder og funksjoner vi ikke samarbeider på i dag, hvor det bør være mulig å løse oppgavene med færre ressurser og lavere kostnader sammen, enn det vi gjør hver for oss i dag.

Kommunedirektøren har tatt initiativ ovenfor de andre kommunedirektørene i Østre- Agder regionråd om å sette oss ned og vurdere samarbeid hvor økonomisk lønnsomhet er hovedmotivasjonen i tillegg til at det etableres større og attraktive fagmiljøer og redusert sårbarhet.

Initiativet er blitt godt mottatt, og arbeidet med å identifisere aktuelle funksjoner som kan vurderes er startet. Her vil det være aktuelt med samarbeidskonstellasjoner hvor ikke nødvendigvis alle de 8 Østre- Agderkommunene deltar, og Vegårshei bør ha ambisjoner om å være vertskommune for 1 eller flere nye samarbeid.

Lønnsomme interkommunale samarbeidsløsninger vil kunne være et alternativ til å kutte ut funksjoner og si opp ansatte i egen organisasjon, og samtidig klare å løse oppgavene en kommune skal gjøre. Besparelser gjennom lønnsomt interkommunalt samarbeid vil være et viktig bidrag til innsparingene som er budsjettert som effekt av Prosjekt Bærekraft.

3.7 AVDRAGSTID PÅ LÅN

Kommunen har til nå vært «godt innafor» mht. krav til minimumsavdrag på lån. Låneporteføljen ex. formidlingslån passerer 220 millioner i 2020. De store investeringene er tatt, og nå når lånerenten på et historisk lavt nivå anbefaler kommunedirektøren at fokus dreier over på å betale ned gjelda. Dette tilsier at avdragstiden i teorien bør være lavest mulig. For å gi organisasjonen litt mer tid på å nedbemanne på en mest mulig riktig og klok måte inneholder forslaget likevel et tiltak om å utsette avdrag på lån med flytende rente tilsvarende 1,5 millioner kr i 2021 og 2022. Deretter kommer det et hopp fra 2022 til 2023, hvor vi legger opp til å betale litt mer i avdrag. Dette gir utslag i en større reduksjon i gjeldsporteføljen i økonomiplanperioden på ca. 50 millioner fra 2020 til 2024.

	Beskrivelse	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
9100 Avdrag og bruk lån					
151000	Avdrag på lån	11 486 258	11 826 607	13 596 453	13 809 075

3.8 BRUK AV DRIFTSFONDET

Kommunestyrets vedtak:

Økplan 2021-2024	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Samlet Gjeld ex. Formidlingslån	216 588 915	222 128 363	211 322 105	199 990 873	186 694 420	172 885 345
Lån pr innbygger (Forutsatt 2122 innbyggere hele perioden)	102 068	104 679	99 586	94 246	87 980	81 473
Oversikt budsjettert saldo disposisjonsfond pr 31.12 i respektive	10 588 306	6 788 306	7 879 220	8 732 629	10 184 013	11 782 197
Oversikt over anslag for utbytte fra Agder Energi AS i perioden	4 764 166	4 925 870	2 662 049	1 955 000	1 955 000	1 955 000

Vegårshei kommune står i en svært krevende økonomisk situasjon. Heldigvis startet vi 2020 med 10,6 mill i disposisjonsfond. Budsjettforslaget legger opp til at kommunen i 2022 vil starte gjennombyggingen av dette fondet. Det skal ikke legges skjul på at enhetenes rammer inneholder tilnærmet 0 i buffer mot uforventede hendelser. En snørik vinter eller en ressurskrevende bruker er nok til at kommunen må bruke fra sine oppsparte midler. For å dempe den negative økonomiske konsekvensen av manglende robusthet i enhetenes rammer har kommunedirektøren forsøkt å avsette midler hvert år til disposisjonsfond. Disse midlene kan benyttes før vi blir nødt til å redusere disposisjonsfondet enda mer fremover. Dessverre endte salderingsrundene opp med at det først i 2022 er funnet rom til å starte gjennombyggingen.

3.9. ANDRE GREP I FORSLAGET

Det vises til oversikt over alle tiltak og foreslåtte endringer i kapittel 4. I tillegg finnes en mer detaljert oversikt over tiltakene med kommentarer i vedleggsdelen.

Satsinger

Kommunedirektøren har tatt høyde for følgende satsinger i 2021 og videre i perioden:

- Lovpålagt kommunepsykolog i 20% stilling
- 5 dager skoleuke fra høsten 2021 (finansieres med reduksjon av vikarbudsjetter i Oppvekst og Helse- og mestring)

Avgifter og brukerbetaling

Budsjettets inntektsside er også nøye gjennomgått, og det er foreslått mindre justeringer og økninger av brukerbetaling for tjenester knyttet til helse, omsorg og oppvekst. Kommunedirektøren vil ikke definere disse økningene som dramatiske.

For gebyr i plan- og byggesak har kommunestyret de 2 siste årene vedtatt en betydelig økning av gebyrsatsene, herunder innføring av nye ulovlighetsgebyr for byggesaksbehandling og gebyr for midlertidig brukstillatelse og ferdigattest. For 2021 foreslås en økning av byggesaksgebyrer med 5%. Det vises til kapittel 2.3 i vedleggsdelen.

Med hensyn til nivå for kommunale avgifter gjelder selvkostprinsippet. Det betyr at avgiftsnivået skal være slik at avgiftene dekker kommunens kostnader knyttet til vann, kloakk, renovasjon og feiing. Vi har i dag en dekningsgrad for både vann og kloakk som gjør at avgiften ikke kan økes før nytt renseanlegg i Myra er fullført, og VA- fondet brukt opp.

Utbytte fra Agder energi

Kommunedirektøren har valgt å budsjettere ut fra et utbytte på 1.955 mill. i 2021. Dette innebærer en redusert inntekt fra utbyttet for kommunen på kr. 3 mill sammenliknet med fjoråret.

Netto driftsresultat

Vegårshei kommune ønsker å legge netto driftsresultat som styringsmål for bærekraftig kommuneøkonomi. I styringskortet for 2021 er målet 1,5 % i regnskapsresultat. I praksis er dette vurdert som netto driftsresultat / sum generelle driftsinntekter.

3.10. OM ROBEK

ROBEK (register om betinget godkjenning og kontroll) er et register over kommuner og fylkeskommuner som er i økonomisk ubalanse. Kommuner og fylkeskommuner i ROBEK må ha godkjenning fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet for å kunne foreta gyldige vedtak om låneopptak eller langsiktige leieavtaler, samt at lovligheten av budsjettvedtakene skal kontrolleres.

Svak kommuneøkonomi er som regel ikke et resultat av plutselige og uforutsette hendelser. Det kan skyldes en utvikling som har pågått over flere år. Derfor kan det ofte være en større utfordring å ansvarliggjøre de folkevalgte når det gjelder den økonomiske utviklingen mot en bærekraftig kommuneøkonomi.

Årsakene

En kommune blir oppført i ROBEK hvis:

- kommunestyret har vedtatt å fastsette et årsbudsjett uten at alle utgifter er dekket inn på budsjettet
- kommunestyret har vedtatt å fastsette en økonomiplan uten at alle utgifter er dekket inn på økonomiplanen
- kommunestyret har vedtatt at et regnskapsmessig underskudd skal fordeles ut over det påfølgende budsjettår etter at regnskapet er fremlagt eller
- kommunen ikke følger vedtatt plan for dekning av underskudd

Hva er Fylkesmannens rolle overfor kommunene?

I tillegg til å godkjenne låneopptak, kontroll med lovligheten av kommunestyrets budsjettvedtak og økonomiplan skal Fylkesmannen være en god rådgiver for kommuner innmeldt i registeret.

Fylkesmannen skal også påse at kommuner i registeret utarbeider en forpliktende plan, og følge opp at planen blir fulgt gjennom jevnlig statusrapporter.

Hva vil det bety for Vegårshei om vi havner på ROBEK- lista?

- ROBEK omtales ofte av media som en «skammens liste». Det gir ikke godt omdømme å være en ROBEK- kommune.
- Fylkesmannen må godkjenne låneopptak og leieavtaler. Dette vil antakelig ha liten betydning for Vegårshei. Vi planlegger kun helt nødvendige investeringer i VA- infrastruktur i årene fremover.
- Kommunen vil få ekstra oppfølging fra Fylkesmannen. Det kan være positivt og innebære ekstra støtte.
- Fylkesmannen vil kreve at vi «tar grep» f. eks i form av et helhetlig innsparingsprosjekt for å oppnå bærekraft i økonomien, slik vi har gjort i 2020 gjennom prosjekt bærekraft.

4. FORESLÅTTE ENDRINGER OG KOMMENTARER

Kommunedirektøren har ikke, eller i svært liten grad, kunnet imøtekommet nye og endrede behov på flere tjenesteområder. Den totale rammen for budsjettåret 2021 og resten av perioden er som beskrevet over ekstremt stram.

I tabellen under synliggjøres forslag til innsparingstiltak og kutt fra eksisterende enhetene og kommunedirektørens endelige forslag for budsjettåret 2021. Dette har blitt gjennomgått felles i ledergruppa. Det vises for øvrig til vedleggsdelen for nærmere beskrivelse av enhetene (tjenestene) og ledernes kommentarer. Tabellen under viser sammenligning av enhetenes og kommunedirektørens forslag 2021-2024.

Budsjettversjon	Enheterenes forslag		Kommunestyrets flertallsvedtak
	2021-2024	Kommunedirektøren s forslag 2021-2024	
År	2021	2021	2021
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	10 991 104	10 991 104	10 991 104
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	156 299	156 299	156 299
Valgte driftstiltak	-5 521 467	-11 147 403	-11 147 403
Mer-/mindreforbruk budsjettversjon	5 625 936	0	0

Valgte tiltak

Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	156 299	156 299	156 299
<i>Kommunedirektørens forslag 2021-2024</i>	156 299	156 299	156 299

Rådmannens stab	-100 000	-1 824 327	-2 004 327
<i>Avvikling av retningslinje om erkjentlighetsgaver i 2021-2024</i>		-50 000	
<i>Forventa besparelse av endring i seksjon for samfunn</i>		-674 107	-674 107
<i>Omorganisering Enhet Teknisk og Samfunn. 10 mnd effekt i 2021</i>		-895 924	-895 924
<i>PB hente etterslep på eiendomsskatt - fritidseiendommer</i>	-100 000	-100 000	-100 000
<i>PB Kjøp av regnskapstjenester hos AKST</i>	0	0	0
<i>Reduksjon i tilbudet på Vegårshei bibliotek</i>		-104 296	-104 296
<i>Reduksjon i utgifter til erkjentlighetsgaver</i>			-30 000
<i>Reduksjon lønnskostnader, enhet for samfunn og infrastruktur</i>			-200 000

Tilskuddsordninger	-6 714	-6 714	-6 714
<i>Optimalisering av barnehagestruktur i Vegårshei kommune</i>		0	0
<i>Reduksjon i støtte til TV-aksjonen, Kulturmidler &</i>	-55 000	-55 000	-55 000

Ungdommens kulturmidler			
<i>Tilskudd til Fellesrådet - Kommunedirektørens forslag</i>	48 286	48 286	48 286

Fellesutgifter til fordeling	785 301	785 301	785 301
<i>Arbeidsrettsaker - ekstrakostnader</i>	822 801	822 801	822 801
<i>Reduksjon i AMU-midler fra 75 000 i 2020</i>	-37 500	-37 500	-37 500

Vegårshei skule, SFO og VO	-239 992	-1 299 452	-1 123 613
<i>Beholde tospråklig fagopplæring 2021</i>	458 774		
<i>IKT-ressurs på skolen</i>			175 839
<i>Innføring av 5-dagers skoleuke fra skoleåret 2021-2022</i>		0	0
<i>Innsparingskrav Oppvekst</i>		-207 501	-207 501
<i>Omorganisering Enhet Oppvekst. 10 mnd effekt i 2021</i>		-293 185	-293 185
<i>Overføring av vaktmesterressurs fra Skole til Teknisk</i>	0	0	0
<i>PB Endre organisering for deler av spesialundervisning.</i>	-628 138	-628 138	-628 138
<i>PB Redusere ledelseressurs for SFO 0,2 årsverk</i>	-152 628	-152 628	-152 628
<i>PB Si opp avtaler med opplæringsarena for elever.</i>	-18 000	-18 000	-18 000
<i>Refusjon for tap av inntekt oppholdsbetaling SFO.</i>	100 000		
<i>Tospråklig fagopplæring 2021 og 6 mnd i 2022</i>			0

Kommunale barnehager	-270 746	-513 246	-513 246
<i>PB Reduksjon årsverk pedagogisk leder</i>	-267 099	-267 099	-267 099
<i>PB Reduksjon årsverk støtte til fremmedspråklige</i>	-230 884	-230 884	-230 884
<i>PB Sambruk av personale bhg og SFO</i>	-15 263	-15 263	-15 263
<i>Refusjon for tap av inntekt oppholdsbetaling (Myra)</i>	132 500		
<i>Refusjon for tap av inntekt oppholdsbetaling (Ubm)</i>	110 000		

Nav og oppfølgingstjenester	-108 049	-251 520	-251 520
<i>Beholde flyktningtjeneste 2021/2022 50% stilling</i>	317 975	317 975	317 975
<i>PB Kutte prosjekt arbeid</i>	-426 024	-426 024	-426 024
<i>Redusert tjenestenivå på psykisk helse og rus</i>		-143 471	-143 471

Helse og Omsorg	-3 094 692	-4 253 917	-4 470 140
<i>Innsparingskrav Helse og Mestring</i>		-399 105	-399 105
<i>Kommunepsykolog 20 % stilling</i>	216 223	216 223	
<i>Koordinator</i>	141 689		

<i>Omorganisering Enhet Helse og Mestring. 10 mnd effekt i 2021</i>		-503 960	-503 960
<i>PB Reduksjon årsverk til pleiefaktor 1,0</i>	-2 745 778	-2 745 778	-2 745 778
<i>PB Redusere dagsenter for demens til 0,5 årsverk</i>	-279 818	-279 818	-279 818
<i>PB Redusere legetjenesten til 1,55 %</i>	-407 008	-407 008	-407 008
<i>PB Øke catering fra kjøkkenet</i>	-20 000	-20 000	-20 000
<i>Redusert kvalitet og kapasitet på kjøkken</i>		-114 471	-114 471

Teknisk drift	-783 833	-888 786	-788 786
<i>Effektivisering av renholdstjenesten</i>		0	0
<i>Innsparingskrav Samfunn og Infrastruktur</i>		-104 953	-104 953
<i>Nedklassifisere kommunale veier 2021</i>	-170 776	-170 776	-170 776
<i>PB Redusere renholdstjenesten med en 50 % stilling</i>	-290 057	-290 057	-290 057
<i>Prisstigning husleie adm.bygg</i>	-3 000	-3 000	-3 000
<i>Prisstigning leieinntekt tannlege</i>	-8 000	-8 000	-8 000
<i>Veivedlikehold (ikke lønn)</i>			100 000
<i>Økte inntekter på husleie fra omsorgsboliger og klokkartun</i>	-312 000	-312 000	-312 000

Frie disponible inntekter, finans og avsetninger	-1 702 742	-2 894 742	-2 774 358
<i>Agder Energi, økt utbytte (salg grønn kontakt)</i>			0
<i>Anslag på rente- og avdragsutvikling i 2021-2024</i>	100 000	100 000	100 000
<i>Avdrag på ddø-gjeld</i>	672 706	672 706	672 706
<i>Avdragsutsettelse lån i kommunalbanken</i>	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
<i>Avsetning/bruk av disposisjonsfond</i>	-98 475	-98 475	
<i>Ekstra innbyggertilskudd for 2021 fra 29.10.2020</i>		-1 737 000	-1 737 000
<i>Ekstra innbyggertilskudd i perioden som følge av vekst i folketall</i>			-270 000
<i>Flyktingetilskudd 2022-2024</i>	0	0	0
<i>Forventa utvikling på kompensasjonstilskudd fra Husbanken</i>	123 027	123 027	123 027
<i>Innføring av eiendomsskatt på næringseiendom opprinnelig mv.</i>	-1 000 000		
<i>Innføring av eiendomsskatt på næringseiendom revidert</i>		-455 000	
<i>KS-prognose for rammetilskudd i perioden 2021-2024</i>	0	0	0
<i>KS-prognose for skatteinntekter 2021-2024</i>	0	0	0
<i>Økt anslag på integreringstilskudd (familiegjenforening)</i>			-975 700
<i>Økt avsetning til disposisjonsfond fra Kommunestyrets flertallsvedtak</i>			842 609
<i>Økt inntekt fra eiendomsskatt som følge av boligbygging</i>			-30 000

4.1.TILTAK SOM ER VURDERT, MEN IKKE BENYTTET

Tiltak	Besparelse	Kommentar
Kutte tilskudd til regionalt næringsfond	119.000	For viktig for næringslivet
Tilskudd fellesrådet-innmeldte behov	99.686	Reelt behov, fellesrådet har svært svak økonomi
Besparelse av interkommunalt samarbeid på nye områder	?	Vanskelig å beregne- Må ha fokus likevel
Konkurransesutsette renhold og praktisk bistand	?	Vanskelig å beregne- Krever mer utredning
Redusere ordfører/ vara til 50%	500.000	For begrensende for lokaldemokratiske prinsipper
Redusere antall politiske møter	?	Bør kunne reduseres med 1-2. Halvering er antakelig for drastisk
Legge ned barnehagen på Ubergsmoen	1.000.000	Erstattet av tiltaket «optimalisering av barnehagestruktur
Gevinstrealisering av trygghetsteknologi	?	Vanskelig å beregne- Må ha fokus likevel
Gevinstrealisering bedre innkjøpsrutiner	?	Vanskelig å beregne- Må ha fokus likevel
Gevinstrealisering digitalisering	?	Vanskelig å beregne- Må ha fokus likevel
Legge SFO til barnehagen i Myra	?	Antakelig ikke gjennomførbart
Redusert åpningstid i barnehage og SFO	?	Antakelig ikke gjennomførbart
Konkurransesutsette vaskeritjenesten	?	Vanskelig å beregne- Krever mer utredning

5. ORGANISERING OG STYRING

5.1. POLITISK STRUKTUR

Kommunestyret (17 medlemmer er nytt fra perioden 2019-2023) er kommunens øverste politiske organ. Kommunestyret gjør vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak.

Kommunestyret har følgende politiske fordeling:

KRF: ordfører + 6

Høyre: varaordfører + 1

SP: 4

AP: 4

Vegårsheikommune styres etter formannskapsmodellen. Dette er hovedmodell i kommuneloven og innebærer at formannskapet velges av kommunestyret etter partienes forholds vise representasjon i kommunestyret. *Formannskapet* (5 medlemmer er nytt fra perioden 2019-2023) behandler økonomiplan, årsbudsjett og skattevedtak, og er ansvarlig for den løpende styringen av arbeidet med kommuneplanen og investeringssaker. Formannskapet behandler forøvrig saker i henhold til reglementet.

Vegårshei kommune har følgende råd og utvalg:

- Formannskap
- Planutvalg
- Administrasjonsutvalg
- Valgstyret
- Klageutvalg
- Rådgivende utvalg:
 - Råd for personer med funksjonsnedsettelse, eldreråd og ungdomsråd
 - Beredskapsråd

I tillegg er det valgt representanter til kontrollutvalg, foretak og selskaper, samt flere utvalg jfr. Kommuneloven kapittel 5 og 7..

Myndighet og ansvar fremgår av vedtak, retningslinjer og reglementer.

5.2. ADMINISTRATIV STRUKTUR

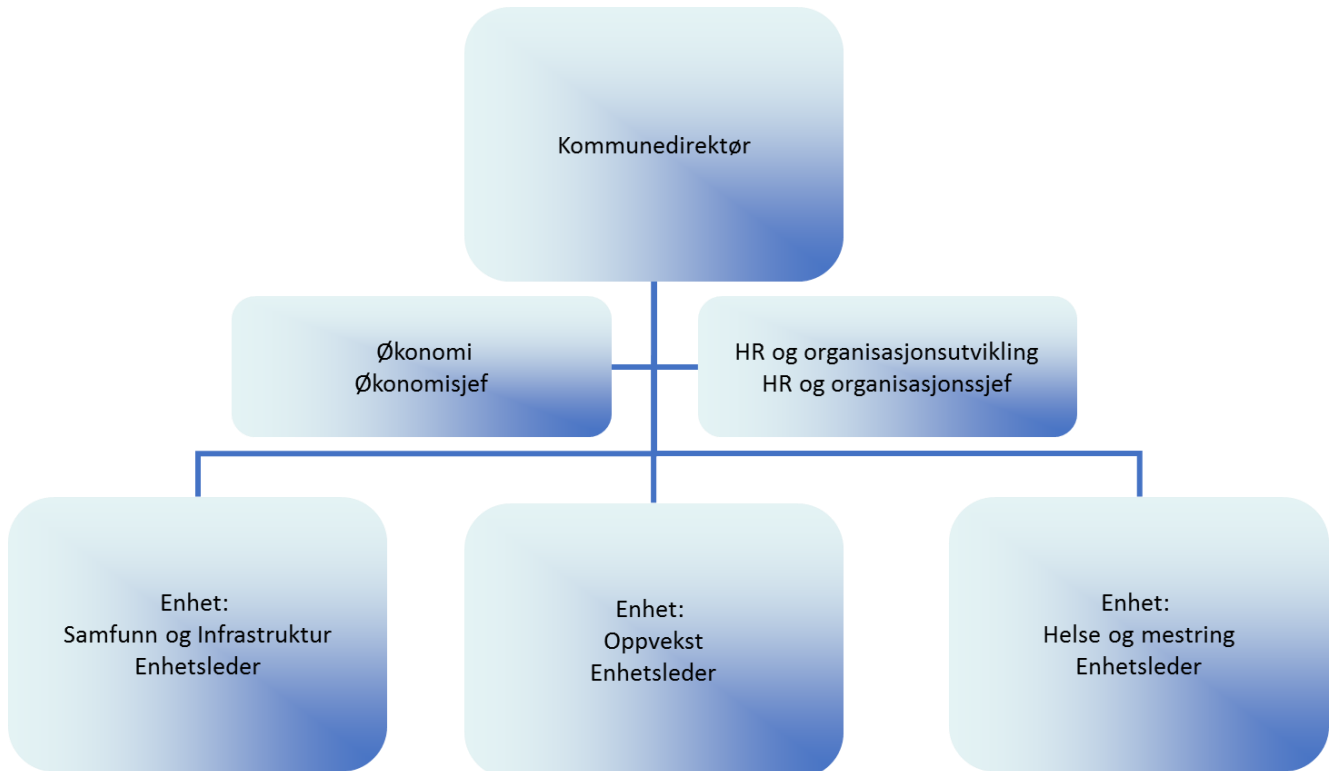
Kommunedirektøren er kommunens øverste administrative leder. Kommunedirektøren leder arbeidet med å forberede saker for folkevalgte organer, og er ansvarlig for at disse er forsvarlig utredet. Kommunedirektøren har videre ansvar for å gjennomføre og iverksette politiske vedtak. Kommunedirektørens ansvar og myndighet er nærmere beskrevet i kommuneloven kapitel 13 og delegeringsreglementet vedtatt av kommunestyret. Kommunedirektøren er bindeleddet mellom kommunens politiske ledelse og kommunens ansatte.

Kommunedirektørens nye *lederguppe* består i tillegg til kommunedirektøren av kommunens tre enhetsledere, økonomisjef og HR- og organisasjonssjef. Enhetslederne er *delegert totalansvar* for sine respektive enheter. Dette innebærer at enhetslederne har nødvendig myndighet for å sikre enhetenes drift, både når det gjelder faglige, økonomiske, personalmessige og organisatoriske forhold.

Fra 2021 blir den administrative strukturen endret, jfr. Kommunestyrets vedtak av 06.10.20 PS 20/54.

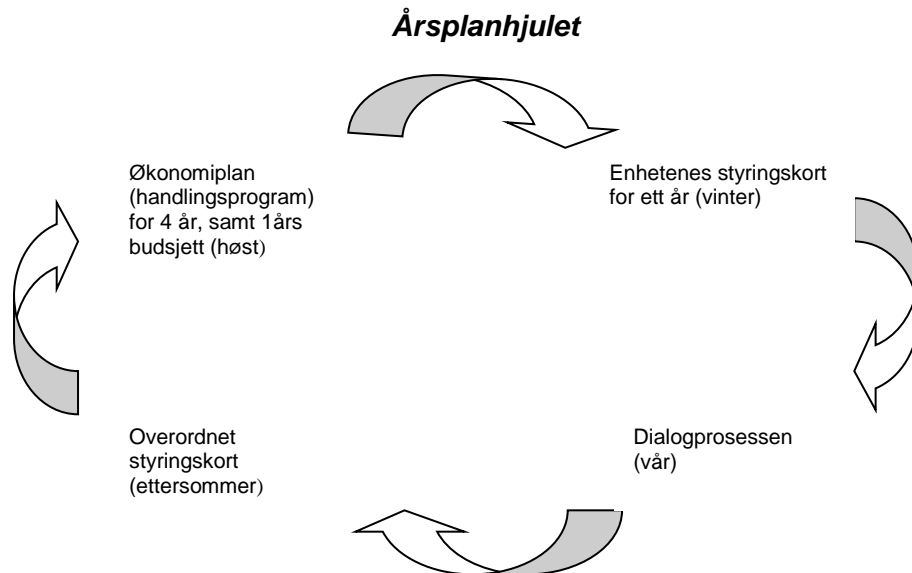
Administrativt organisasjonskart for Vegårshei kommune gjeldende fra 2021:

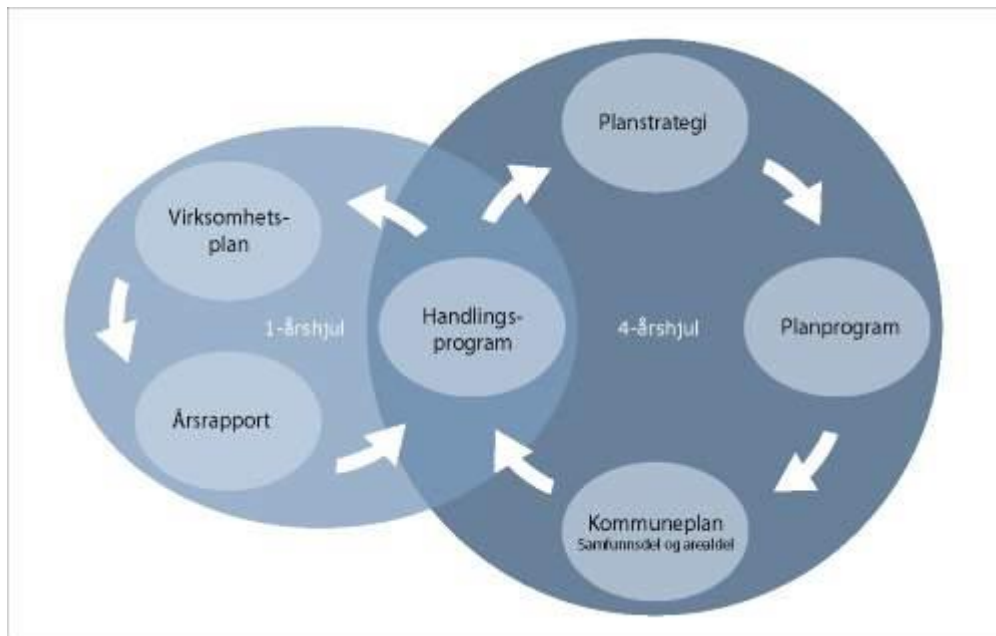
5.3. PLAN- OG STYRINGSSYSTEM

Plan- og styringssystemet skal ivareta de folkevalgtes ansvar for strategisk styring og prioriteringer, og kommunedirektørens ansvar for å iverksette politiske vedtak og styringssignaler.

En forenklet modell kan illustreres på denne måten:

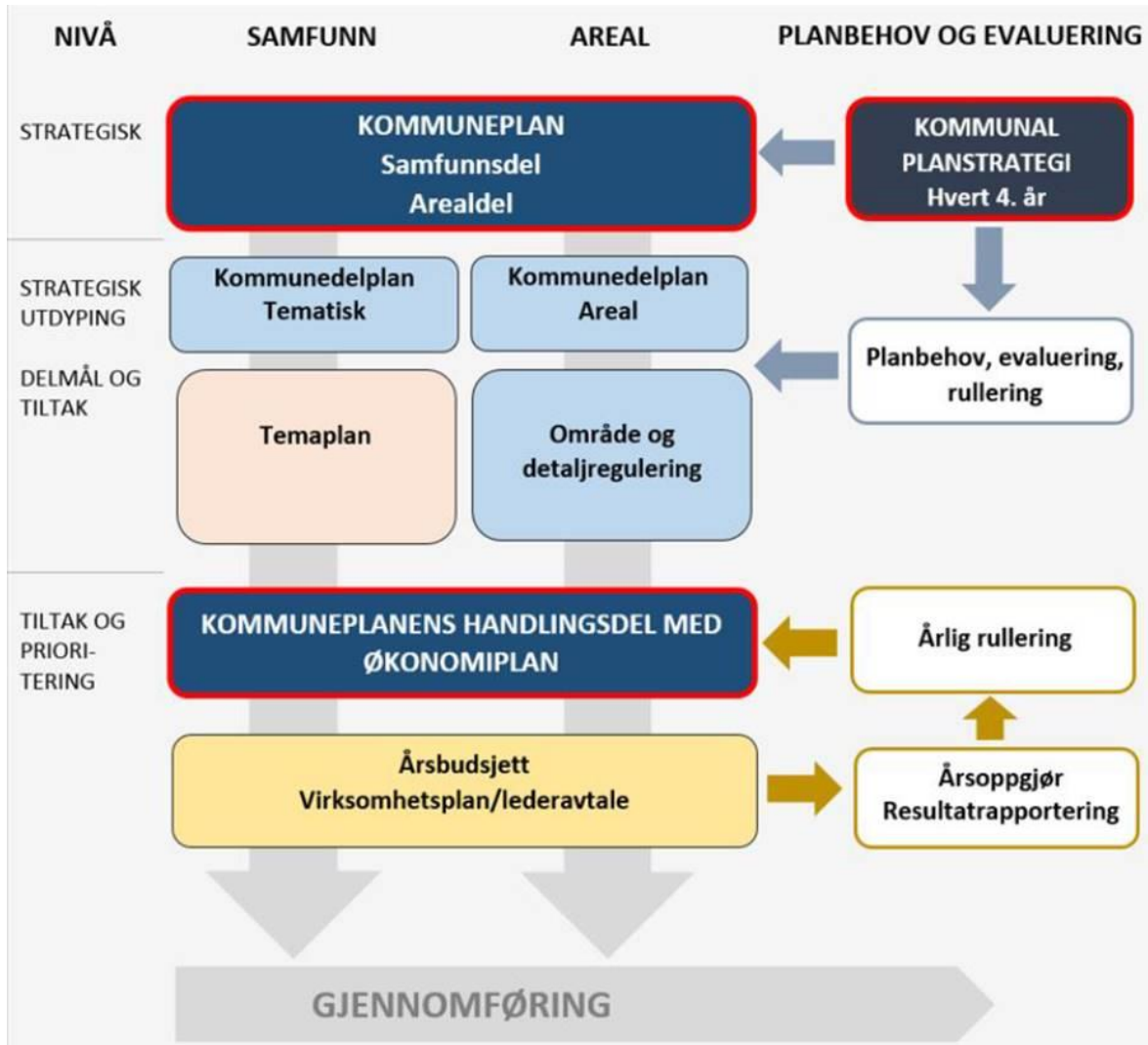

1-årshjulet i sammenheng med 4-årshjulet

Figuren under viser Vegårshei kommunes plansystem. Alle kommunens overordnede planer og strategidokumenter vedtas av kommunestyret.

Planstrategien

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode (fireårsperioden), og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien er første ledd i kommunens plansystem og i kommunens langsiktige samfunnsplanlegging.

Hensikten med planstrategien er å vurdere hvilke planer som skal utarbeides og revideres i valgperioden. For å vurdere planbehovet skal planstrategien drøfte kommunens strategiske valg for samfunnsutvikling, langsiktig arealbruk, miljøutfordringer og de ulike sektorenes utfordringer. Det skal i tillegg vurderes om det er behov for å revidere hele eller deler av kommuneplanen.

Det nye kommunestyret kan når som helst i perioden behandle sak om planstrategi på nytt. Revidert planstrategi for 2020-2023 skal behandles i kommunestyret 03.11.20.

Kommuneplanen

Kommuneplanen er kommunens overordnede strategiske styringsdokument og inneholder mål og retningsvalg for kommunens utvikling. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel. Kommuneplanen utarbeides vanligvis for en periode på 12 år og revideres hvert fjerde år. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål og interesser. Kommuneplanen skal ha en handlingsdel (økonomiplanen) som angir hvordan planen skal følges opp i fireårsperioden, og denne skal revideres årlig.

Før selve arbeidet med kommuneplanen igangsettes skal det utarbeides et planprogram for kommuneplanen. Planprogrammet skal beskrive hvilke temaer som planlegges revidert i kommuneplanen, utredningsbehov og medvirkningsprosesser. Revidert kommuneplan ble behandlet av kommunestyret 05.11.19 PS 19/111.

Handlingsprogram

Kommunens økonomiplan skal gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver for kommunens virksomhet. I Vegårshei kommune innarbeides økonomiplanen og årsbudsjettet i handlingsprogrammet, som inneholder økonomiske rammer, mål og planlagte aktiviteter for kommende fireårsperiode.

Styringssystemet

Styringssystemet (virksomhetsstyringen) er *kommunedirektørens verktøy* for å iverksette og følge opp vedtak, mål og prioriteringer. Virksomhetsstyringen skal sikre at kommunen løser oppgavene og når målene på en effektiv måte innenfor gjeldende lover, regler og økonomiske rammer.

6. HOVEDMÅL OG FOKUSOMRÅDER

Proessen med å utarbeide overordnet styringskort for kommunen starter vanligvis i dialogmøtet med kommunestyret på våren, jfr. årshjulet. Hovedfokuset i dialogmøtet 19.05.20 var «Prosjekt bærekraft», som i hovedsak handler om å komme frem til gode tiltak for å bedre den økonomiske situasjonen til kommunen. Som nevnt i de innledende kapitlene står Vegårshei kommune overfor en særdeles krevende økonomisk situasjon. Hovedmålet for kommunen i 2021 og i resten av økonomiplanperioden vil derfor være å etablere en økonomisk situasjon som bidrar til at kommunen kan være bærekraftig også i årene fremover.

Av den grunn er det ikke utarbeidet særskilte overordnede mål for de andre perspektivene for 2021. Kommunedirektøren legger kommuneplanens mål til grunn for kommunens virksomhet i første året av denne økonomiplanperioden. Den nye organisasjonsstrukturen medfører også interne forskyvninger, slik at de nye enhetene må utarbeide nye enhetsvise mål tuftet på kommunens overordnede mål, og med særlig fokus på å nå økonomiske mål.

I kapitlene 6.1 til 6.4 under beskrives målene i kommuneplanen sortert på fire ulike perspektiver.

6.1. SAMFUNN- OG INFRASTRUKTURPERSPEKTIVET

Hovedmålene fra kommuneplanen er:

1. Legge til rette for trivsel og god folkehelse i kommunen
2. Legge til rette for flere arbeidsplasser, og bidra til å videreutvikle næringslivet
3. Rask og sikker fysisk og digital kommunikasjon i kommunen og med regionen

Folketallet i kommunen har tidligere økt raskere enn forventet, men vi ser nå en utflating der folketallet holder seg stabilt. Folketallet er pr. 02.11.20 er 2119. Veksten, som kommunen har hatt, kan ha flere årsaker. Kommunen har gjennom flere år opparbeidet seg et godt omdømme, og har hatt flere positive medieomtaler. I tillegg er det tilgjengelige boligtomter i hele kommunen. Mottak av flyktninger og flere familiegjenforeninger har også bidratt til befolkningsvekst. Kommunen har imidlertid hatt lavere fødselstall i de siste årene. Kommunen har også erfart at et godt omdømme må pleies og vedlikeholdes dersom den ønsker fortsatt tilflytting.

Det er stort fokus på å skape og tilrettelegge for både et attraktivt sentrum og levende kretser. Det jobbes fortsatt med utviklingsprosjektet «Myrvang» midt i Myra sentrum. Likeledes er «Vaskarplassen» nå blitt en realitet.

De vedtatte investeringsprosjektene følger i stor grad planene. Utbygging og forbedring av kommunens VA-anlegg er et prioritert område. Noen investeringer er imidlertid skjøvet i tid, eller tatt ut pga. både kommunens stramme økonomi, men også pga. manglende kapasitet i administrasjonen til å betjene oppgavene. Ny brannstasjon er nå ferdig og bygging av nytt renseanlegg og er igangsatt.

Fiberprosjektet er fortsatt en aktiv pådriver for å få på plass dekningskapasitet i hele bygda. Kommunedirektøren har også her lagt inn i en forskyvning i tid, for å møte den vanskelige økonomiske situasjonen.

Kommunen har til nå deltatt i regionale næringsnettverk, som har fokus på både lokal og regional utvikling. Med stadig strammere økonomiske rammer og økt fokus på samarbeid, blir det kanskje enda viktigere i fremtiden å utnytte de gode kreftene som totalt sett finnes i kommunen og regionen. Kommunen og private interesser må dra i samme retning for best mulig tilrettelegging for nyskaping. Siden næringsutvikling strengt talt ikke er en lovfestet kommunal oppgave, har kommunedirektøren ikke kunnet sette av kommunale ressurser i den kommende økonomiplanen til slikt arbeid.

Ved alle nye investeringer og fornyinger av eksisterende infrastruktur og bygg, skal klima- og miljøutfordringer ivaretas på best mulig måte. Klimaveikart for Agder blir et viktig og nødvendig verktøy i all samfunnsplanlegging. Kommunedirektøren forventer at slik oppfølging skal bli ivaretatt i enhetene, idet det ikke prioriteres å sette av særskilte ressurser til en slik funksjon fra 2021.

6.2. BRUKER- OG TJENESTEPERSPEKTIVET

Hovedmålene fra kommuneplanen er:

1. Levere gode og fremtidsrettede tjenester til innbyggerne
2. Gjøre tjenestene mer tilgjengelige

Kommunen har stort fokus på knytte til seg, og beholde kvalifisert kompetanse. Det har blitt lagt stor vekt på å levere gode tjenester til våre innbyggere, samtidig med at kravet til effektivisering hele tiden skal opprettholdes. Dette blir stadig mer krevende knyttet opp mot stram økonomi, sårbarhet og kapasitet. Kommunen opplever stadig oftere at nøkkelkompetanse forsvinner ut av kommunen, og at de økonomiske utfordringene har medført at slik kompetanse ikke blir erstattet.

Det er en klar målsetting at nye digitale løsninger vil være et effektivt og nødvendig bidrag til også i fremtiden kunne levere tilfredsstillende tjenester til innbyggerne. Utfordringen er imidlertid hvor raskt og når disse gevinstene kan forventes. Kommunen erfarer også at det tar både tid og krever kompetanse for å ta i bruk og få full effekt av ny teknologi.

Kommunen følger nøye med på utviklingen i oppvekstsektoren. Det har vært, og er, stort fokus på samordning og koordinering av spesialpedagogiske behov og ressurser. Prosjekter knyttet til tidlig innsats er nå implementert i drift. Språkprosjekt i barnehagen, har vært meget vellykket og søkes også nå å implementeres i daglig drift. I hele oppvekstsektoren er det stort fokus på kvalitet og kompetansehevende tiltak selv om ressursene bli mindre. Ny organisering, hvor barnehage og skole slås sammen til en enhet, forventes å styrke denne sektoren ytterligere.

For å imøtekomme nye krav og forventninger for å løse fremtidige helse- og omsorgsoppgaver ble det satt inn enda større fokus og forventninger til prosessen med å få flere ansatte opp i høyere stillinger. I tillegg ble det knyttet større krav til gevinstrealiseringer av sammenslåingen av omsorgsenhetene, som ble gjennomført fra 2018. Brukernes behov var hovedsak for denne omstillingen. Resultatene har til nå blitt mindre enn forventet, men forsterkes ytterligere ved at også tjenestene til Nav og oppfølging slås sammen med helse og omsorgsenheten til den nye enheten for Helse og Mestring. Det stilles store krav om økt økonomisk effektivisering samtidig som det er behov for se det helhetlige tjenestebehovet i en større sammenheng.

Kommunen har stor fokus på tverrfaqlig og interkommunalt samarbeid. Dette blir særlig viktig i en tid der egne ressurser stadig reduseres og kravet fra kommunens mangfoldige interessenter øker.

6.3. ORGANISASJON- OG MEDARBEIDERPERSPEKTIVET

Hovedmålene fra kommuneplanen er:

1. Være en effektiv organisasjon tilpasset oppgaver og samfunnsutvikling
2. Være en attraktiv arbeidsplass med godt omdømme
3. Kompetansen til medarbeiderne skal være oppdatert og fremtidsrettet
4. Legge til rette for trivsel og lavt sykefravær

Kommunen har gjennom mange år hatt høyt sykefravær, særlig i helse- og omsorgsenheten. Gjennom økt fokus har fraværet blitt noe mindre. I hele 2019 og 2020 har det pågått en omstillings- og opprydningsprosess i enhet for helse og omsorg. Den har vært nødvendig, men blitt opplevd som svært tøff for alle involverte. Antall deltidsstillinger under 50 % er også noe redusert. Dersom kommunen skal lykkes med å jobbe smartere, effektivisere og møte innbyggernes behov i årene som kommer, må dagens faktiske arbeidskapasitet utnyttes bedre ved at flere jobber mer. Dette blir også helt avgjørende for å kunne levere tjenestene innenfor dagens og fremtidens økonomiske rammer.

Kommunen har til nå opplevd relativt liten turnover og de ansatte har uttrykt stor grad av trivsel. Kommunens svært vanskelige økonomiske situasjon har imidlertid det siste året medført nedbemanninger, oppsigelser og negativ medieomtale. Det har vist seg økonomisk vanskelig å kunne prioritere å erstatte nøkkelkompetanse i de tilfeller det har vært nødvendig. Sårbarhet knyttet til kompetanse og kapasitet kan vise seg å bli en utfordring i konkurransen om de beste medarbeiderne. Det må likevel tilstrebes å nå de overordnede målene og både administrativ og politisk ledelse må ta et særskilt ansvar for dette.

Ved å fokusere på å opprettholde interessante og meningsfulle oppgaver, kan dette gi ønsket resultat i form av kompetente og fornøyde medarbeidere, som gjør en god jobb for innbyggerne.

6.4. ØKONOMIPERSPEKTIVET

Hovedmålene fra kommuneplanen er:

1. Ha en økonomisk situasjon som er tilstrekkelig robust til å takle uforutsette hendelser
2. Forvalte kommunal eiendom og eiendeler i et langsiktig perspektiv

Økonomi er tema på nesten hvert ledermøte. Det er fortsatt stort fokus på økonomistyring og rapportering. Kommunedirektøren rapporterer jevnlig til formannskapet som økonomiutvalg. Ledergruppa har utvist sterk lojalitet og vilje til å forsøke å holde seg innenfor gitte rammer og tilpasse tjenestenivå og oppgaver i forhold til den økonomiske realitet. Enkelte enheter sliter med å oppnå balanse i regnskapet for 2020. Eiendomsskatt ble innført i løpet av 2016. Selv om denne skatten har vært omstridt, har den vært et viktig bidrag for fortsatt å kunne opprettholde nødvendig kvalitet og lovkrav i tjenesteleveransen, idet andre rammeoverføringer stadig blir mindre. Kommunedirektøren kommer derfor i den kommende perioden til å legge frem forslag på de muligheter som kommunen har til skaffe seg ytterligere inntekter.

6.5. STYRKER OG SVAKHETER – MULIGHETER OG TRUSLER

Styrker nåtid	Muligheter fremtid
<ul style="list-style-type: none">• Fortsatt godt omdømme• Mål for samfunnsutvikling• Fortsatt god kvalitet på tjenestene• Fortsatt dyktige og dedikerte medarbeidere• God lokalkunnskap	<ul style="list-style-type: none">• Ta i bruk mulighetene som finnes innen digitalisering• Få fart på effekter og gevinster av digitalisering• Fortsette interkommunalt og regionalt samarbeid ved behov og der det er lønnsomt• Bedre utnyttelse av mange og gode lokale krefter og frivillighet
Svakhet nåtid	Trusler fremtid
<ul style="list-style-type: none">• Strammere og strammere økonomi• For svak brukerorientering• Mister kompetanse og kapasitet• Lavere grad av gjennomføringsevne	<ul style="list-style-type: none">• Økt sårbarhet ifht kompetanse og kapasitet• Manglende kapasitet til å prioritere videre utviklings- og endringsarbeid• Stagnasjon• Lite rom for å ta grep som gir varige effekter på driftsnivået• Omdømmetap• Manglende konkurransefortrinn

Det vises til beskrivelse av enhetene, og ledernes kommentarer til kommunedirektørens budsjett- og økonomiplanforslag i vedleggsdelen.

7. RAMMEBETINGELSER

7.1. REGJERINGENS KOMMUNEOPPLEGG

Regjeringens forslag til statsbudsjett 2021 ble lagt fram 7. oktober. Regjeringen foreslår en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2021 på 1,7 mrd. kroner. Realvekst i de frie inntektene anslås til 2 mrd. kroner, tilsvarende om lag 0,5 pst. Dette er i samsvar med signalene som regjeringen ga i kommuneproposisjonen for 2021. Veksten vil gi kommunesektoren handlingsrom, selv når det tas hensyn til økte utgifter knyttet til den demografiske utviklingen. Av veksten går 1,6 mrd. kroner til kommunene og 0,4 mrd. kroner til fylkeskommunene.

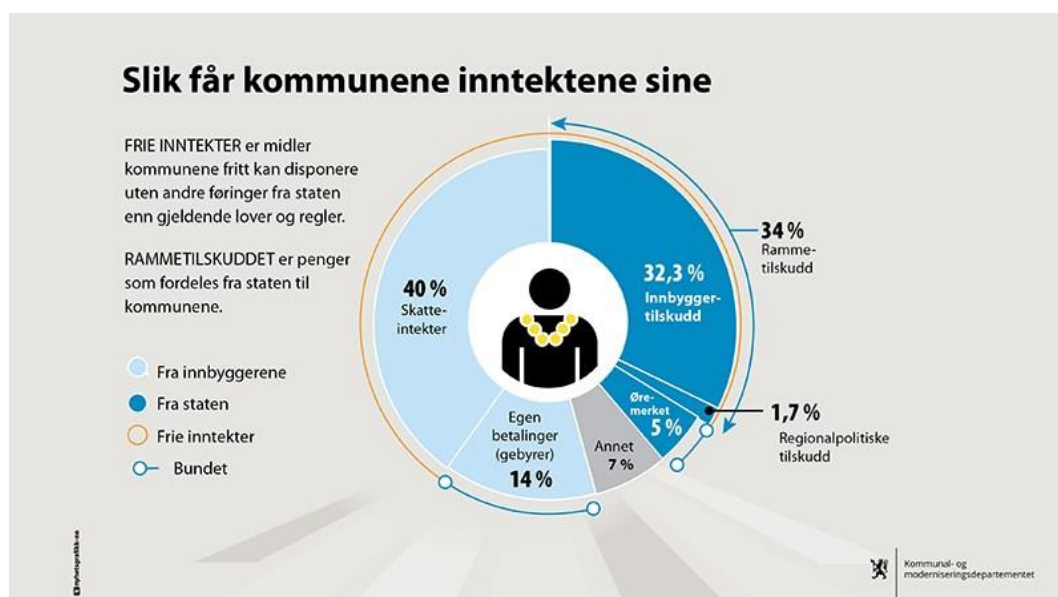
Konkret for Vegårshei kommune tilsier statsbudsjettet for 2021 at kommunen fortsatt står i en krevende tid. Kommunen får 1,5 % i økte frie inntekter, mens regjeringen anslår 2,7 % i deflator (lønns- og prisvekst) for 2021. Av de 2,7 % utgjør lønnsvekst 2,2 %.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å kompensere enhetenes rammer for mer enn lønnsvekst. Som følge av økte kostnader for øvrig vil realnedgangen fortsette i enhetenes rammer i perioden.

Terskelverdien for ressurskrevende brukere heves ut over kpi-justering. Promillegrensen for eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendom senkes som varslet fra 5 til 4 promille. Som tabellen nedenfor illustrerer ligger Vegårshei et godt stykke under de nasjonale målsettingene for skatteandel i prosent av inntektene.

Oversikt	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Rammetilskudd	-98 656 000	-98 421 000	-96 278 000	-96 151 000	-96 429 000
Inntekts- og formuesskatt	-46 111 843	-49 148 843	-49 311 843	-49 270 843	-49 300 843
Eiendomsskatt	-6 807 740	-5 462 740	-5 492 740	-5 522 740	-5 552 740
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-9 932 700	-8 007 673	-5 442 726	-3 988 440	-3 508 201
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-161 508 283	-197 325 788	-192 365 294	-191 273 238	-191 587 907
Skatt inkl. eiendomsskatt i % av generelle driftsinntekter	33 %	28 %	28 %	29 %	29 %

For å nå målsettingen om en andel på 40 % skatteinntekter i kommuneopplegget når promillen på eiendomsskatt senkes, foreslår regjeringen å heve den kommunale skattøren med 1,05 prosentpoeng til 12,15 pst. Kommunedirektøren forventer at skatteinntekten holdes på omtrent samme nivå i hele perioden.

Regjeringen foretar årlige endringer i porteføljen med oppgaver som kommunene skal løse i kommende budsjettår. I 2021 vil det som tidligere år gjøres en rekke korrigeringer i rammetilskuddet for endringer i oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivå, regelendringer, innlemminger av øremerkede tilskudd mv. Kommunedirektøren registrerer at det for en liten kommune blir stadig tøffere å skulle møte økte oppgaveporteføljer og krav fra interessenter når overføringene er underfinansierte allerede på overføringstidspunktet. Korreksjonssaker for 2021 kan dokumenteres slik:

	Endring elevtall statlig/pri vat	Ny gjennomfø ringsløsnin g eksamener og prøver	Moderasj onsordnin ger SFO	Overførin g av skatteopp kreving til Skatteeta ten	Handlings plan for fastlegeor dningen (nytt beløp)	Handlings plan for fastlegeor dningen (korrigerin g for 2020)	Regulering av barnehage miljø	Utlemming tilskudd til tros- og livssynssa mfunn	Pensjon i private barneh ager	Skjermings ordning private barnehage r	Utvidet aldersgr ense etterver n barneve rnet	Skjermings ordning økt egenandel stak	SFO 3. og 4. trinn	Stine Sofies barnehag epakke (reverseri ng av kutt i RNB)	Habiliterin g, avlastning funksjonsh emmede	Utlemming g frivilligsen traler	Endring i trekk statlig finansierin g av omsorgstj enesten	Justeringe r knyttet til virusutbru ddet	Samlet korreksjo n i rammetils kuddet 2020 for koronatilt ak 2020 og endringer i 2021
4212 Vegårshei	-86	-3	57	-561	212	-109	2	-212	-124	48	9	18	13	1	53	-282	0	-2 284	-3 250

7.2. PROGNOSE (FORUTSETNINGER) FOR KOMMUNENS GENERELLE INNTEKTER OG UTGIFTER

Det som kan kalles for kommunens generelle inntekter og utgifter fremgår av det såkalte økonomiske skjema drift A. Dette tilsvarer etter alle praktiske formål det som tidligere het Budsjettskjema 1A. Her synliggjøres den samlede «driftskaka» som kommunen kan bruke på tjenester og aktiviteter innenfor de ulike rammeområdene eller enhetene. Avsatte midler til å møte kommende lønnsoppgjør, samt andre fellesutgifter til fordeling gjennom året, må også finansieres av denne «kaka».

Budsjettet vil være i balanse det enkelte år når «kaka» er lik summen av enhetenes (rammeområdenes) rammer. Ved hjelp av fortsatt knallharde innsparingskrav innfrir kommunedirektørens forslag balansekravet.

Fra 2021 til 2024 er det en del utviklingstrekk som gjør seg gjeldende. Først og fremst medfører dårlig uttelling i inntektssystemet en realnedgang i rammetilskudd. I oktober 2021 har Telemarksforskning på vegne av Vegårshei kommune innarbeidet en befolkningsframskrivning i KS prognosen for økonomiplanperioden. Dette er utgangspunktet for estimatene på utvikling i rammetilskudd og skatt som presenteres i forslaget.

Nedgangen i inntekter forsterkes ytterligere av 1) en stor reduksjon i integreringstilskuddet kommunen tidligere har mottatt for flyktninger, ettersom disse etter hvert har vært her mer enn grensen på 5 år. og 2) økte utgifter til renter og avdrag som følge av høy lånegjeld. Det er tatt høyde for en renteoppgang i perioden fra 1,0 % i 2021 til 1,7 % i 2024. Store deler nedgangen i inntekter relatert til flyktninger gir også reduserte utgifter på NAV.

Til sammen har effekten av reduserte inntekter for kommunen resultert i at skjema 1B (enhetenes rammer) også er redusert betydelig i kommunedirektørens forslag. Når inflasjonen i samfunnet er 2-3 % årlig, og inntektene rammes av en realnedgang, er det helt nødvendig å ta ned driften betydelig, og gjøre varige grep ut over budsjettreguleringer.

7.2.1. Avsetninger til disposisjonsfond

Kommunedirektøren foreslår at kommunestyret i budsjettvedtak for 2021 utsetter å bruke 1 mill. av disposisjonsfondet til fiberutbygging i 2022. Ikke fordi dette er ønskelig, men rett og slett fordi vi ikke ser at det er økonomisk forsvarlig å bruke av tidligere oppsparte midler til annet enn saldering av underskudd i de nærmeste perioden. Disposisjonsfondet er på et faretruende lavt nivå, og enhetenes rammer har ikke robustheten som skal til for å takle uforutsette hendelser. En snørik vinter eller 1 ekstra ressurskrevende bruker er nok til å føre kommunens regnskap i underskudd. Hvis kommunestyret velger å lytte til kommunedirektørens forslag for 2021-2024 har vi i det minste en mulighet til å bruke disposisjonsfond som buffer slik at organisasjonen kan nedjustere driften på en mest mulig klok og gjennomarbeidet måte.

9120	Disposisjonsfond - drift				
Konto	Beskrivelse	2021	2022	2023	2024
154000	Avsetninger til disposisjonsfond	377 500	329 500	460 500	460 500
194000	Bruk av disposisjonsfond	-475 975	-317 975	0	0
	Sum inntekter	-475 975	-317 975	0	0
	Sum utgifter	377 500	329 500	460 500	460 500
	Sum netto	-98 475	11 525	460 500	460 500

Kommunestyrets vedtak:

Økplan 2021-2024	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Samlet Gjeld ex. Formidlingslån	216 588 915	222 128 363	211 322 105	199 990 873	186 694 420	172 885 345
Lån pr innbygger (Forutsatt 2122 innbyggere hele perioden)	102 068	104 679	99 586	94 246	87 980	81 473
Oversikt budsjettert saldo disposisjonsfond pr 31.12 i respektive	10 588 306	6 788 306	7 879 220	8 732 629	10 184 013	11 782 197
Oversikt over anslag for utbytte fra Agder Energi AS i perioden	4 764 166	4 925 870	2 662 049	1 955 000	1 955 000	1 955 000

Beskrivelse	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
9120 Disposisjonsfond - drift				
154000 Avsetninger til disposisjonsfond	1 549 658	1 103 409	1 451 384	1 598 184
194000 Bruk av disposisjonsfond	-458 744	-250 000	0	0
Netto	1 090 914	853 409	1 451 384	1 598 184

Vegårshei kommune står i en svært krevende økonomisk situasjon. Heldigvis startet vi 2020 med 10,6 mill i disposisjonsfond. Budsjettforslaget legger opp til at kommunen i 2022 vil starte gjennombyggingen av dette fondet. Det skal ikke legges skjul på at enhetenes rammer inneholder tilnærmet 0 i buffer mot uforventede hendelser. En snørik vinter eller en ressurskrevende bruker er nok til at kommunen må bruke fra sine oppsparte midler. For å dempe den negative økonomiske konsekvensen av manglende robusthet i enhetenes rammer har kommunedirektøren forsøkt å avsette midler hvert år til disposisjonsfond. Disse midlene kan benyttes før vi blir nødt til å redusere disposisjonsfondet enda mer fremover. Dessverre endte salderingsrundene opp med at det først i 2022 er funnet rom til å starte gjennombyggingen. Vegårshei kommune ønsker å legge netto driftsresultat som styringsmål for bærekraftig kommunøkonomi. I styringskort har målet vært 1,5 % i regnskapsresultat. I praksis er dette vurdert som netto driftsresultat / sum generelle driftsinntekter. I hele

økonomiplanperioden vil økonomien være så stram at vi ikke klarer å nå dette måleparameteret.

Oversikt netto driftsresultat

Oversikt	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
SUM DRIFTSINNEKTER	-197 908 908	-197 325 788	-192 365 294	-191 273 238	-191 587 907
NETTO DRIFTSRESULTAT	1 085 490	-1 094 114	-856 609	-1 454 584	-1 601 384
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	-0,5 %	0,6 %	0,4 %	0,8 %	0,8 %

Oversikt over gjeld og dispensasjonsfond og utbytte frå Agder Energi Kommunestyrets vedtak

- Forventet utbytte fra Agder Energi for 2021 økes med kr. 707.049. Hele beløpet settes av for å styrke disposisjonsfondet. Ordfører bes jobbe for maksimalt forsvarlig utbytte fra selskapet resten av økonomiplanperioden.

Økplan 2021-2024	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Samlet Gjeld ex. Formidlingslån	216 588 915	222 128 363	211 322 105	199 990 873	186 694 420	172 885 345
Lån pr innbygger (Forutsatt 2122 innbyggere hele perioden)	102 068	104 679	99 586	94 246	87 980	81 473
Oversikt budsjettert saldo disposisjonsfond pr 31.12 i respektive	10 588 306	6 788 306	7 879 220	8 732 629	10 184 013	11 782 197
Oversikt over anslag for utbytte fra Agder Energi AS i perioden	4 764 166	4 925 870	2 662 049	1 955 000	1 955 000	1 955 000

Oversikt over økonomisk drift

Oversikt	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Rammetilskudd	-98 656 000	-98 421 000	-96 278 000	-96 151 000	-96 429 000
Innteks- og formuesskatt	-46 111 843	-49 148 843	-49 311 843	-49 270 843	-49 300 843
Eiendomsskatt	-6 807 740	-5 462 740	-5 492 740	-5 522 740	-5 552 740
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-9 932 700	-8 007 673	-5 442 726	-3 988 440	-3 508 201
Overføringer og tilskudd fra andre	-17 975 420	-17 946 429	-17 464 882	-17 959 112	-18 410 020
Brukerbetalinger	-4 293 000	-4 112 999	-4 112 999	-4 112 999	-4 112 999
Salgs- og leieinntekter	-14 132 205	-14 226 104	-14 262 104	-14 268 104	-14 274 104
SUM DRIFTSINNEKTER	-197 908 908	-197 325 788	-192 365 294	-191 273 238	-191 587 907
Lønnsutgifter	96 236 118	91 160 271	87 488 982	85 577 164	85 863 880
Sosiale utgifter	27 134 748	25 005 754	24 038 706	23 518 881	23 651 220
Kjøp av varer og tjenester	57 229 547	61 200 701	60 187 045	59 421 944	58 883 649
Overføringer og tilskudd til andre	8 174 751	7 343 822	7 100 466	7 114 971	7 170 722
Avskrivninger	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER	188 775 164	184 710 548	178 815 199	175 632 960	175 569 471
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-9 133 744	-12 615 240	-13 550 095	-15 640 278	-16 018 436
Renteinntekter	-1 253 000	-916 722	-940 572	-1 063 680	-1 102 608
Utbytter	-4 956 500	-2 663 549	-1 956 500	-1 956 500	-1 956 500
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	6 214 981	3 615 139	3 763 951	3 609 421	3 667 085
Avdrag på lån	10 213 753	11 486 258	11 826 607	13 596 453	13 809 075
NETTO FINANSUTGIFTER	10 219 234	11 521 126	12 693 486	14 185 694	14 417 052
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	1 085 490	-1 094 114	-856 609	-1 454 584	-1 601 384
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0
Overføring til investering	615 000	615 000	615 000	615 000	615 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	785 200	-611 800	-611 800	-611 800	-611 800
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-2 485 690	1 090 914	853 409	1 451 384	1 598 184
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	-1 085 490	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	0	1 094 114	856 609	1 454 584	1 601 384
FREMØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT i % av generelle inntekter	-0,5 %	0,6 %	0,4 %	0,8 %	0,8 %

8. INVESTERINGSPROGRAM 2020-2023

Vegårshei : Økonomiske rapporter - Budsjett : Kommunedirektørens forslag 2021-2024

	Beskrivelse	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
	Vegårshei				
0	(Ingen prosjekt)				
023000	Bygg-/anleggstjenester og nybygg/nyanlegg	100 000	0	100 000	0
023001	Tekniske anlegg	100 000	0	0	0
051200	Avdrag på lån til videre utlån	2 889 928	3 714 521	4 288 529	4 798 954
052901	KLP - egenkapitaltiskudd	610 000	620 000	630 000	640 000
054000	Avsetning til ubundne investeringsfond	0	1 000 000	400 000	1 000 000
067000	Salg av fast eiendom	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
091000	Bruk av lån	-680 000	-495 375	-300 000	0
094000	Bruk av ubundne investeringsfond	-50 000	0	0	0
097000	Overføringer fra driftsregnskapet	-610 000	-620 000	-630 000	-640 000
	Netto (Ingen prosjekt)	1 339 928	3 219 146	3 488 529	4 798 954
1000	Startlån				
052200	Videreutlån av lånte midler	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
091200	Bruk av lån til videreutlån	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
092200	Mottatte avdrag på videreutlån	-2 889 928	-3 714 521	-4 288 529	-4 798 954
	Netto Startlån	-2 869 928	-3 714 521	-4 288 529	-4 798 954
2226	Rehabil.skule 2017				
023000	Bygg-/anleggstjenester og nybygg/nyanlegg	150 000	0	100 000	0
	Netto Rehabil.skule 2017	150 000	0	100 000	0
2543	Rehab VBO				
023001	Tekniske anlegg	150 000	0	100 000	0
	Netto Rehab VBO	150 000	0	100 000	0
2544	Myra Barnehage Inventar-Utstyr				
023003	Inventar og utstyr	100 000	0	100 000	0
	Netto Myra Barnehage Inventar-Utstyr	100 000	0	100 000	0
2545	Vegårshei skole Inventar-Utstyr				
023003	Inventar og utstyr	100 000	0	0	0
	Netto Vegårshei skole Inventar-Utstyr	100 000	0	0	0
2547	Div Brannsikring - Branndokumentasjon				
025000	Materialer til påkostning og nybygg	300 000	0	100 000	0
	Netto Div Brannsikring - Branndokumentasjon	300 000	0	100 000	0
2549	Rehabilitering Barnehage				
025000	Materialer til påkostning og nybygg	100 000	0	100 000	0
	Netto Rehabilitering Barnehage	100 000	0	100 000	0
4017	Kommunale omsorgsboliger				
023023	Andre tekniske installasjoner	100 000	0	100 000	0
	Netto Kommunale omsorgsboliger	100 000	0	100 000	0
4019	Veginvestering, rehabilitering/repasjon av bruer				
023009	Veier	100 000	0	100 000	0
	Netto Veginvestering, rehabilitering/repasjon av bruer	100 000	0	100 000	0
4022	Kommunale Veilys				
023023	Andre tekniske installasjoner	130 000	495 375	0	0

Bevilgningsoversikt investering

Bevilgningsoversikt investering (budsj. Forskr. §5-5)	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Investeringer i varige driftsmidler	2 087 500	619 219	1 112 500	0
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	610 000	620 000	630 000	640 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	2 697 500	1 239 219	1 742 500	640 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-357 500	-123 844	-212 500	0
Tilskudd fra andre	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-680 000	-495 375	-300 000	0
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-2 037 500	-1 619 219	-1 512 500	-1 000 000
Videreutlån	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Bruk av lån til videreutlån	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	2 869 928	3 714 521	4 288 529	4 798 954
Mottatte avdrag på videreutlån	-2 869 928	-3 714 521	-4 288 529	-4 798 954
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	0	0	0	0
Overføring fra drift	-610 000	-620 000	-630 000	-640 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-50 000	1 000 000	400 000	1 000 000
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-660 000	380 000	-230 000	360 000
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0

Investeringsutgifter per prosjekt

	Beskrivelse	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
0	Elbillader, KLP – egenkapitalinnskudd, låneopptak, mv.				
023001	Tekniske anlegg, (elbil-lader)	100 000	0	0	0
042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA, (elbil-lader)	25 000	0	0	0
051200	Avdrag på lån til videre utlån (startlån)	2 869 928	3 714 521	4 288 529	4 798 954
052901	KLP - egenkapitaltilskudd	610 000	620 000	630 000	640 000
054000	Avsetning til ubundne investeringsfond	0	1 000 000	400 000	1 000 000
067000	Salg av fast eiendom (tomtesalg)	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
072900	Kompensasjon for merverdiavgift IA (elbil-lader)	-25 000	0	0	0
091000	Bruk av lån (låneopptak)	-680 000	-495 375	-300 000	0

	Beskrivelse	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
094000	Bruk av ubundne investeringsfond	-50 000	0	0	0
097000	Overføringer fra driftsregnskapet	-610 000	-620 000	-630 000	-640 000
	Netto (Ingen prosjekt)	1 239 928	3 219 146	3 388 529	4 798 954

1000	Startlån				
052200	Videreutlån av lånte midler	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
091200	Bruk av lån til videreutlån	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
092200	Mottatte avdrag på videreutlån	-2 869 928	-3 714 521	-4 288 529	-4 798 954
	Netto Startlån	-2 869 928	-3 714 521	-4 288 529	-4 798 954

2119	Ny brannstasjon				
	Netto Ny brannstasjon	0	0	0	0

2120	Kart og oppmåling				
	Netto Kart og oppmåling	0	0	0	0

2121	Utredning planlegg nye prosj.				
	Netto Utredning planlegg nye prosj.	0	0	0	0

2226	Rehabil.skule 2017				
023000	Bygg-/anleggstjenester og nybygg/nyanlegg	150 000	0	100 000	0
042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	37 500	0	25 000	0
072900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-37 500	0	-25 000	0
	Netto Rehabil.skule 2017	150 000	0	100 000	0

2542	Velferdsteknologi				
	Netto Velferdsteknologi	0	0	0	0

2543	Rehab VBO				
023001	Tekniske anlegg	150 000	0	100 000	0
042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	37 500	0	37 500	0
072900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-37 500	0	-37 500	0
	Netto Rehab VBO	150 000	0	100 000	0

	Beskrivelse	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
2544	Myra Barnehage Inventar-Utstyr				
023003	Inventar og utstyr	100 000	0	100 000	0
042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	25 000	0	25 000	0
072900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-25 000	0	-25 000	0
	Netto Myra Barnehage Inventar-Utstyr	100 000	0	100 000	0

2545	Vegårshei skole Inventar-Utstyr				
023003	Inventar og utstyr	100 000	0	0	0
042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	25 000	0	0	0
072900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-25 000	0	0	0
	Netto Vegårshei skole Inventar-Utstyr	100 000	0	0	0

2546	Div Maskiner Teknisk				
025000	Materialer til påkostning og nybygg	100 000	0	100 000	0
042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	75 000	0	25 000	0
072900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-75 000	0	-25 000	0
	Netto Div Maskiner Teknisk	100 000	0	100 000	0

2547	Div Brannsikring - Branndokumentasjon				
025000	Materialer til påkostning og nybygg	200 000	0	0	0
	Netto Div Brannsikring - Branndokumentasjon	200 000	0	0	0

2549	Rehabilitering Barnehage				
025000	Materialer til påkostning og nybygg	100 000	0	100 000	0
042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	25 000	0	25 000	0
072900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-25 000	0	-25 000	0
	Netto Rehabilitering Barnehage	100 000	0	100 000	0

3406	Myra vannverk høydebasseng				
	Netto Myra vannverk høydebasseng	0	0	0	0

4016	Kommunale utleieboliger oppgradering				
023003	Inventar og utstyr	100 000	0	100 000	0
042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	25 000	0	25 000	0

	Beskrivelse	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
072900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-25 000	0	-25 000	0
	Netto Kommunale utleieboliger oppgradering	100 000	0	100 000	0

4017	Kommunale omsorgsboliger				
023023	Andre tekniske installasjoner	100 000	0	100 000	0
042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	25 000	0	25 000	0
072900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-25 000	0	-25 000	0
	Netto Kommunale omsorgsboliger	100 000	0	100 000	0

4019	Veginvestering, rehabilitering/reparasjon av bruer				
023009	Veier	100 000	0	100 000	0
042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	25 000	0	25 000	0
072900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-25 000	0	-25 000	0
	Netto Veginvestering, rehabilitering/reparasjon av bruer	100 000	0	100 000	0

4022	Kommunale Veilys				
023023	Andre tekniske installasjoner	130 000	495 375	0	0
042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	32 500	123 844	0	0
072900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-32 500	-123 844	0	0
	Netto Kommunale Veilys	130 000	495 375	0	0

4024	Vann-kloakk Moland				
	Netto Vann-kloakk Moland	0	0	0	0

4025	Ubergsmoen Vannforsyning				
	Netto Ubergsmoen Vannforsyning	0	0	0	0

4026	Rehab av vann/nett/avl. nett				
023001	Tekniske anlegg	300 000	0	100 000	0
	Netto Rehab av vann/nett/avl. nett	300 000	0	100 000	0

4027	Nytt renseanlegg Myra				
	Netto Nytt renseanlegg Myra	0	0	0	0

	Netto	0	0	0	0
--	--------------	----------	----------	----------	----------

8.1. KOMMENTARER TIL INVESTERINGSPROGRAMMET

Rammer og finansiering

Vegårshei kommune har de siste årene gjennomført flere planlagte og store investeringer. Dette har vært nødvendige investeringer for å kunne møte fremtidige behov. Det står fortsatt flere kostbare investeringer i planen, men mangel på gjennomføringsevne knyttet til økonomi og kapasitet gjør at kommunedirektøren foreslår noen forskyvninger i investeringsprogrammet.

I tabellen over vises de investeringstiltakene som kommunedirektøren foreslår i økonomiplanen for 2021-2024. Utgiftsrammen for investeringer utenom avgiftsområdet er oppgitt inkl. mva.

Kommunedirektøren foreslår at ikke oppbrukte midler for 2020 videreføres til 2021 for å kunne realiseres.

Utviklingen i lånegjeld framover vises i tabellen nedenfor. Endringer i investeringsplan gir følgende nye tall.

Økplan 2021-2024	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Samlet Gjeld ex. Formidlingslån	216 588 915	222 128 363	211 322 105	199 990 873	186 694 420	172 885 345
Lån pr innbygger (Forutsatt 2122 innbyggere hele perioden)	102 068	104 679	99 586	94 246	87 980	81 473

I løpet av økonomiplanperioden vil vår lånegjeld i 2021 være ca. 102.068 pr. innbygger.

Fellesinvesteringene knyttet til IKT har tidligere bidratt til en uforholdsmessig høy lånegjeld. Fra og med 2018 har IKT Agder overtatt investeringsutgiftene. De øvrige kommunene i det tidligere samarbeidet refunderer renter og avdrag.

Begrunnelse og kommentarer til de enkelte investeringstiltakene:

Ombygging kommunehus

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021

Ikke behov for nye midler.

Diverse maskiner teknisk

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021

Nye behov: Gressklippere (en robotklipper, en plenetraktor), **kr 100.000,-**

El-bil-ladere

Nye behov: Dekke egenandelen for å kunne ta ut tilsagn om tilskudd, behov **kr 100.000,-**

Gjelder nye el-bil-ladere ved sykehjemmet til hjemmesykepleien og til teknisk driftssentral – for fremtidig overgang til noen el-biler.

Kommunale boliger – oppgradering

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021.

Nye behov: generell oppgradering / fornying, **kr 100.000,-**

Omsorgs-/trygdeboliger – oppgradering

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021.

Nye behov: generell oppgradering / fornying, **kr 100.000,-**

Veilys

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021.

Nye behov: Utskiftning av endel ødelagte/dårlige veilysarmaturer og et tennskap i Slettheia, **kr 130.000,-**. Videre er det i 2022 avsatt midler til å oppgradere veilys til LED (felles prosjekt i Østre Agder, vil gi besparelse på fremtidige strømgifter).

Barnehagene

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021.

Nye behov: Diverse utvendige tiltak: **kr 100.000,-**

Rehabilitering av vann og avløpsnett

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021. Nye behov: Utskiftning av vann- og avløpsledning ved Ljøstadsaga barnehage; **kr 300.000,-**. Forslag om midler i 2023 til å oppgradere pumpene i Saga kloakkpumpestasjon (nødvendig pga. nytt boligfelt Tjennheia).

Rehabilitering VBO

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021.

Planlegger å ferdigstille reparasjon tak ved hovedinngang og nytt nødstrømsaggregat i 2020.

Nye behov: Utskiftning av gammel og dels ødelagte lysarmaturer i fløy 4 og 5, samt øvrig løpende behov, **kr 150.000,-**

Rehabilitering skolen

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021.

Nye behov: Diverse opprusting innvendig, **kr 150.000,-**

Salg av kommunale utleieboliger.

Planlegger ingen salg i 2021.

Salg av kommunale boligtomter.

Inntekt. Kr 1.000.000,- (2-3 tomer avhengig av størrelse/pris). Mange kjøper privat i Tjennheia nå.

Utbedring av brannsikringstiltak på kommunehus

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021.

Lukke avvik etter branntilsyn på de gamle skolebygningene (brannklassifiserte dører mellom trapperom og korridorer mv) utføres i 2020.

Gjenstår å lukke avvik etter branntilsyn på kommunehuset, brannklassifiserte dører mellom korridorer og trapperom, brannalarmanlegg mv.

Nye behov: Restfinansiering (etter at ubrukte midler fra 2020 er overført) av ovennevnte antatt **kr 200.000,-**

Veinvestering

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021.

Nye behov: Generell oppgradering, stikkrenner, grøfter etc, **kr 100.000,-**

Ny driftssentral og ny brannstasjon

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021.

Gjenstår å bygge en garasje, som dels brannvesenet skal bruke til bl.a. firehjuling og båt, dels teknisk til lager av diverse utstyr.

Ikke behov for nye midler.

Oppgradering av SD-anlegg (datavaktmesteren) på skole, VBO og hallen

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021.

En god del gjenstående arbeider som ikke har vært prioritert eller hatt kapasitet til å ferdigstille.

Ikke behov for nye midler.

Rehabilitering VBO

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021.

Planlegger å ferdigstille reparasjon tak ved hovedinngang og nytt nødstrømsaggregat i 2020.

Nye behov: Utskiftning av gammel og dels ødelagte lysarmaturer i fløy 4 og 5, samt øvrig løpende behov, **kr 150.000,-**

Vann og kloakk Moland

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021.

Ikke behov for nye midler.

Ubergsmoen Vannverk – sikring av vannforsyningen

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021.

Foreløpig ikke behov for nye midler (usikkert).

Vil legge frem en sak til politisk behandling på nyåret for å avklare hva for en løsning som skal velges.

Myra vannverk – nytt høydebasseng

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021.

Midlene skulle vært tatt ut i 2020, men har stått der likevel.

Ikke behov for nye midler.

Nytt kloakkrensaneanlegg Myra

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021.

Antatt ikke behov for nye midler (usikkert før alt er ferdig).

Vegårsheihallen

Overføre ubrukte midler fra 2020 til 2021.

Ikke behov for nye midler.

Kart- og oppmålingstjenesten

Videreutvikle kart- og oppmålingsprogrammer og utstyr. Det er ikke avsatt midler til dette i økonomiplanperioden, men det står igjen penger i 2020 som blir overført til 2021.

Utstyr Helse og Mestring

Det avsettes kr. 100 000 i 2021. Utskiftning av sykehussenger, tekniske hjelpemidler og utstyr på avdelingene, kjøkken og vaskeri samt trygghetsteknologi og E-rom på pasientrommene.

Egenkapitalinnskudd KLP

Budsjettert med kr. 610 000 i 2021 og økes med kr.10.000 hvert år.

Startlån

Det foreslås at det kan tas opp inntil kr.10.000.000 i startlån pr år i økonomiplanperioden.

Kommentarer til finansiering av investeringene:

Overføring fra Drift egenkapitalinnskudd KLP. Egenkapitalinnskuddet foreslås dekket i driftsbudsjettet i hele perioden. Kan uansett ikke lånes til.

Refusjon momskomp investeringer

Er beregnet ut i fra investeringene som er foreslått. Det gjøres oppmerksom på at blant annet investeringer i vann, kloakk og renseanlegg ikke gir refusjon, men direkte fradrag. Endringer i investeringsbudsjettet kan også få virkning på dette beløpet.

Ut i fra kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett gir det følgende inntekter:

2021; kr. 357 500

2022; kr. 123 844

2023; kr. 212 500

2024; kr. 0

Behov for lånefinansiering (endret 18.11.19)

Ut i fra rådmannens forslag til investeringsbudsjett, blir behov for følgende låneopptak:

2021; kr. 680 000

2022; kr. 495375

2023; kr. 300 000

2024; kr. 0

Det gjøres oppmerksom på at dersom en foreslår økninger i investeringsbudsjettet uten tilsvarende reduksjon, vil lånebehovet øke, og også påvirke driftsbudsjettet med økte rente- og avdragsutgifter.